

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1158

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext - 401
F.Y.B.Com.
COMPULSORY ENGLISH
A Pathway To Success
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. **[20]**

- A) i) How did Kalam's father influence him in his childhood?
- ii) What does C.V. Raman say about the issue of soil erosion?
- B) i) What are the points of difference between advertising profession and other professions?
- ii) Comment on the end of the story "The Gold Frame".

Q2) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. **[20]**

- A) i) Explain the relationship between Dmitrich and his wife.
- ii) How does the poet describe condition of harp?
- B) i) Why does the poet consider money-madness as similar to delirium?
- ii) Sharad meets Meena, his classmate in the market. They discuss about their life and career. Write this in the form of a dialogue.

Q3) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. [20]

- A) i) Explain how Indra Nooyi has brought vital and dramatic changes in the policies of the company she heads.
- ii) What are Narayan Murthy's arguments against socialism?
- B) i) How does R.K. Narayan present the situation regarding English in India?
- ii) What were the ills of the Licence Raj in India, according to Narayan Murthy?

Q4) Attempt any one from (A) and one from (B) in about 150 words each. [20]

- A) i) What are the narrator's feelings towards the woodrose plant at the end of the story?
- ii) Write a character sketch of Rakesh with reference to the story "A Devoted Son".
- B) What are the main ideas expressed by the poet in "Stopping by Woods on a Snowy Evening".

Q5) Attempt any one of the following in about 150 words each. [10]

- A) i) As Rahul Pawar, Write a letter to your cousin inviting him/her to your birthday party.
- ii) Write a brief newspaper report of two short paragraphs on the following headline Sports.
- B) Attempt any one of the following in about 150 words each. [10]
- i) There is a vacancy in Mahindra and Mahindra for an office attendant. Write a resume for the post.
- ii) Write an e-mail letter to the Hindu at the e-mail address-editor@hindu.com informing them about the problem of water supply in your locality.

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1159

[Total No. of Pages : 8

[4963]Ext - 402
F.Y.B.Com.
FINANCIAL ACCOUNTING
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.*
- 2) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any Seven) [7]

- i) Maximum Loss should be distributed to the partners in their _____.
(Capital Ratio, Profit sharing Ratio, Equal Ratio)
- ii) Any balance in the profit and loss account of the amalgamating firm will be transferred to _____ account of the partner.
(Revaluation A/c, Capital A/c, Loan A/c)
- iii) When partnership firm converts its business into a Ltd.co. it is known as _____.
(Amalgamation, Re - Construction, Conversion)
- iv) _____ Accounting system saves a lot of monotonous labour.
(Financial, Cost, Computerised)
- v) Land Lord is also known as _____.
(Lessee, Lessor, Tenant)
- vi) The balance of short working account is transferred to _____.
(Royalty account, Trading account, P & L account)

P.T.O.

vii) E.M.I stands for _____.

(Equated monthly Instalment, Equal monthly Instalment, Equal monthly Index)

viii) The cost of electric power should be apportioned over different departments according to _____.

(Horse power of motors, No.of light points, Horse power/machine Hours)

ix) _____ function key is used to get purchase voucher entry screen.

(F₅, F₉, F₆)

B) State whether the following statements are 'True' or 'False' (Any Seven) [7]

i) Surplus capital method is also known as proportionate capital method.

ii) When firms are amalgamated, Realisation accounts are prepared to close the books of such firms.

iii) Purchase consideration means the amount at which the company agreed to purchase the partnership business.

iv) Consistency refers to the ability of computers to perform a variety of tasks, simple as well as complex.

v) As - 2 deals with Revenue recognition.

vi) The minimum Rent or Royalty which ever is more is to be paid to the land lord.

vii) The buyer has option to return goods in case of hire purchase.

viii) The fire insurance on building is allocated on the basis of floor are occupied by each department.

ix) Under Instalment system goods are sold to the purchaser on credit.

C) Write short notes on (Any two) [16]

- i) Methods of piece meal distribution
- ii) Objectives of Conversion
- iii) Distinction between Hire - Purchase and Instalment system.
- iv) Significance of computerised accounting system.

Q2) A, B & C sharing profits of a firm in the ratio of 2:1:1 respectively. They decide to dissolve the firm on 31st December, 2014 When their balance sheet was as follows:- [20]

Balance sheet

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Capital Accounts		Plant & machinery	25,000
A 18,000		Stock	15,000
B 15,000		Furniture & Fittings	8,000
C 13,000	46,000	Debtors	22,000
General Reserve	4,000	Investments	10,000
Creditors	30,000		
	80,000		80,000

The Assets realised gradually as follows:-

- Ist Instalment - Rs. 28,000
IInd Instalment - Rs. 14,000
IIIrd Instalment - Rs. 26,000

Prepare : a) The statement showing surplus capital
b) The statement showing distribution of cash

OR

Following was the balance sheet of M/S X, Y and Z as on 31st March, 2014.

Balance Sheet as on 31st March, 2014.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Capital Accounts		Land & Buildings	40,000
X	20,000	Plant & Machinery	25,000
Y	30,000	Stock	17,000
Z	40,000	Debtors	22,000
Creditors	20,000	Investments	13,000
Bills payable	6,000	Cash in hand	2,000
Reserve Fund	3,000		
	1,19,000		1,19,000

The partnership firm was converted into 'A' Ltd. who took the following assets at the value stated below.

Assets	Rs.
Land	50,000
Machinery	20,000
Stock	15,000
Debtors	15,000
Good Will	14,000
Investments	10,000

The firm paid the creditors at 95% in full settlement and Bills payable at 100%. The realization expenses paid by the firm Rs. 2,000/-. 'A' Ltd. paid Rs.99,000 in equity shares of Rs. 10 each and the balance in cash.

Prepare necessary ledger accounts to close the books of the firm and prepare a balance sheet of A. Ltd as on 1st April, 2014.

Q3) A) Following are the two balance sheets as on 31st December, 2014. [10]

Balance Sheets

Liabilities	Suresh & Mahesh	Rana & Sanjeev	Assets	Suresh & Mahesh	Rana & Sanjeev
Creditors	13,000	16,000	Cash in hand	7,000	6,000
Bills Payable	10,000	12,000	Debtors	16,000	20,000
Loan from Union Bank	5,000	-	Stock	20,000	25,000
Loan from Canara Bank	-	4,000	Investments	10,000	9,000
Capital Accounts			Motor car	15,000	18,000
Suresh	30,000		Machinery	30,000	21,000
Mahesh	40,000				
Rana		- 25,000			
Sanjeev		- 42,000			
	98,000	99,000		98,000	99,000

Suresh & Mahesh were sharing profits in the ratio of 3:2 and Rana & Sanjeev were sharing profits in the ratio of 2:1.

The two firms amalgamated on the following terms:-

- Provision of 5% is to be made for doubtful debts on debtors of both the firms.
- Stock of Rana & Sanjeev to be appreciated by 10% but stock of Suresh & Mahesh to be depreciated at 5%.
- Investments & Bills payables of both the firms were not taken over by the new firm.
- Loan from Union Bank & Loan from Canara Bank have been paid by the respective firms.
- Machinery of Suresh & Mahesh is to be depreciated by 15% & machinery of Rana & Sanjeev is appreciated by 10%.

- vi) The Motor cars are taken at Rs.13300 and Rs. 17400 respectively.
- vii) The capital of the new firm is fixed at Rs. 150000 and it is to be shared by the Suresh, Mahesh, Rana & Sanjeev in the ratio of 2:3:3:2.

Prepare Revaluation Account & Capital Accounts in the books of both the firms.

- B) Eastern India coal company worked a coal mine under a lease, which provided as under :- [20]

- i) Royalties to be paid at 50 paise per ton of coal.
- ii) Minimum Rent at Rs. 18, 000 p.a.
- iii) Each year's excess of minimum Rent over the actual Royalties was to be recouped during the next three years.
- iv) If any year the normal rent was not attained due to strike or accident the minimum Rent was to be reduced proportionately according to the length of stoppage.

Following was the output :-

2009	-	6000 Tons	2012	-	48000 Tons
2010	-	28000 Tons	2013	-	30000 Tons
2011	-	36000 Tons	2014	-	48000 Tons

During the year 2013, there was a strike for 4 months.

Write up the Royalties Account, Land Lord's A/c and short working A/c in the company's books.

- Q4)** From the following Trial Balance of Godavari Departmental stores, pune. Prepare Departmental Trading Account, Profit & Loss Account for the year ended 31st March, 2014 and Balance sheet as on that date. [20]

Trial Balance as on 31st March, 2014

Particulars	Debit Rs.	Credit Rs.
Stock on 1.4.2013		
Dept A	17,000	-
Dept B	14,500	-
Purchases		
Dept A	35,000	-
Dept B	30,000	-
Sales		
Dept A	-	60,800
Dept B	-	51,250
Wages		
Dept A	8,200	-
Dept B	2,700	-
Rent, Rates and Taxes	9,390	-
Sundry Expenses	3,600	-
Salaries	3,000	-
Lighting and Heating	2,100	-
Discount Allowed	2,241	-
Discount Received	-	650
Advertising	3,680	-
Carriage Inward	2,340	-
Furniture & Fittings	3,000	-
Machinery	21,000	-
Sundry Debtors	6,060	-
Sundry Creditors	-	18,000
Capital Account	-	47,660
Drawings	4,500	-
Cash at Bank	10,049	-
	1,78,360	1,78,360

The following information is also provided.

- a) Transfer of goods from A Dept to B Dept amounted to Rs. 420 and from B Dept to A Dept of Rs. 500
- b) The items like Rent, Rates and Taxes, Sundry expenses, lighting and Heating, Salaries, Carriage Inward etc. are to be apportioned $\frac{2}{3}$ to Dept A and to Dept B.
- c) Advertising is to be apportioned equally.
- d) Discount allowed and discount received are to be apportioned on the basis of departmental sales and purchases excluding transfers.
- e) Depreciation @ 10% p.a. on furniture and fittings, and on machinery is to be charged to A Dept and to B Dept.
- f) Stock as on 31st March, 2014 in A Dept was Rs. 16, 740 and in B Dept was Rs. 12, 050.

OR

A Ltd purchased a machinery on Hire - purchase system on 1.1.2010 From B Ltd. The cash price of the machinery was Rs.80,000. A paid Rs. 20,000 on signing of an agreement and the balance in three annual instalment of Rs.20000 together interest @ 12% p.a. on balance outstanding of cash price. Every year the books of accounts were closed on 31st December.

Depreciation was to be written off @ 15% p.a. on written down value method.

You are required to pass the Journal Entries in the books of A Ltd with workings.

Total No. of Questions :8]

SEAT No. :

P1160

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext. - 403
F.Y.B.COM.
BUSINESS - ECONOMICS (Micro)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No.1 Compulsory.*
- 2) *Attempt any Five from Question No.2 to 8.*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*
- 4) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

- Q1)** Explain the Economic and Non - Economic Goals of Firms. **[20]**
- Q2)** What is Demand Estimation? Explain the methods of Demand Estimation. **[16]**
- Q3)** Explain the Internal and External economics of Large Scale Production. **[16]**
- Q4)** What are the features of Monopolistic Competition? Explain the Short - Run equilibrium of a Firm under monopolistic competition. **[16]**
- Q5)** Discuss the Liquidity Preference Theory of Interest. **[16]**
- Q6)** Answer in brief. **[16]**
- a) State the features of Oligopoly.
 - b) Explain the Law of Diminishing marginal utility.
- Q7)** Define Rent. Explain the Ricardian Theory of Rent. **[16]**
- Q8)** Write short notes: **[16]**
- a) Innovation Theory of profit.
 - b) Concepts of Total Revenue, Average Revenue, Marginal Revenue.

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P1160

[4963] Ext. - 403
F.Y.B.COM.

BUSINESS - ECONOMICS (Micro)
(2013 Pattern)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास]

[एकूण गूण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा
3) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) आवश्यकता असेल तेथे सुबक आकृत्या काढा.
5) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
-
- प्रश्न 1) व्यवसायसंस्थेची आर्थिक आणि आर्थिकेत्तर ध्येये स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) मागणीचा अंदाज म्हणजे काय? मागणी अंदाजाच्या पध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) मोठ्याप्रमाणावरील उत्पादनाच्या अंतर्गत व बाह्य बचती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये कोणती? मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील उद्योगसंस्थेचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) व्याजाचा रोखता पंसती सिद्धांताची चर्चा करा. [16]
- प्रश्न 6) थोडक्यात उत्तरे लिहा. [16]
अ) अल्पविक्रेताधिकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
ब) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियम स्पष्ट करा.
- प्रश्न 7) खंडाची व्याख्या द्या. रिकार्डीचा खंडाचा सिद्धांत स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) टिपा लिहा. [16]
अ) नफ्याचा नवोन्मेष सिद्धांत.
ब) एकूण, सरासरी आणि सीमांत प्राप्तीच्या संकल्पना.

Total No. of Questions : 7]

SEAT No. :

P1161

[Total No. of Pages : 5

[4963]Ext - 404
F.Y.B.Com. BUSINESS
MATHEMATICS AND STATISTICS
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Use of statistical table and calculator is allowed.*
- 4) *Symbols have their usual meanings.*
- 5) *Both the sections should be written in same answer book.*

SECTION - I

Q1) A) Answer the following multiple choice questions by selecting correct options from the given options.(Any four) **[4]**

- i) HCF of 24 and 36 is _____.
 - a) 6
 - b) 12
 - c) 72
 - d) 18
- ii) $a^8 \div a^2 = a^x$ then x = _____.
 - a) 4
 - b) 6
 - c) 10
 - d) 12
- iii) If 6:5:2:x then the value of x is _____.
 - a) 3
 - b) 4
 - c) 5
 - d) None of the above
- iv) There are 15 girls in a class of 60 students, means percentage of boys is
 - a) 15
 - b) 25
 - c) 75
 - d) 30

[P.T.O]

Q2) Attempt any two of the following : **[10]**

- a) Write note on STOCK EXCHANGE.
- b) What sum will amount to Rs. 4000 in 3 years at 6% p.a. Compound interest?
- c) What is the difference between simple interest and compound interest on Rs. 1000 for 2 years at 5% P.a. (Compounded yearly)

Q3) Attempt any four of the following : **[20]**

- a) Define the term statistics. Explain its scope in Management sciences.
- b) What are the advantages of sampling method over census method?
- c) A man invested Rs.12648 at Rs. 124 and earns a dividend of Rs. 1122. Find the rate of dividend?
- d) What is the EMI of a loan of Rs. 25000 is repaid in 5 years, if the rate of interest is 10% p.a. on the outstanding amount at the beginning of each year?
- e) Write note on Face Value and Market Value.

SECTION - II

Q4) Attempt any three of the following : **[15]**

- a) Ravi sold two machines at Rs. 960 each. On one he gained 20% and on the other he lost 20%. Find the percentage of profit or loss in the total transaction.
- b) A Commission agent gets 10% commission upto sale of Rs. 25000 and 12% on the sales exceeding Rs. 25000. In a month his sales are Rs. 60000/- find his commission?
- c) Explain the steps in solution of L.P.P by graphical method.
- d) A dealer purchased a charger at Rs. 395/-. At what price should he marked it for sale, so that he may earn 20% profit after allowing 10% discount.

- e) Solve the following LPP by graphical method.

$$\text{Maximize } Z = 4x + 3y$$

Subject to

$$2x + 3y \leq 6$$

$$x + y \leq 10$$

$$x, y \geq 0$$

Q5) Attempt any three of the following : **[15]**

- a) Explain the concept of Cash Discount and Trade Discount.
- b) Dinesh holds 300 shares of Rs. 10 each. The company issues shares in the ratio 3:5. The company declared a dividend of 12% on the enlarged capital. What is the average rate of return on his investment?
- c) A and B are two types of fertilizers available at Rs. 30 per kg and Rs. 50 per kg respectively. Fertilizer A contains 20 units of potash, 10 units of nitrogen and 40 units of phosphorus. Fertilizer B contains 15 units of potash, 20 units of nitrogen and 10 units of phosphorus. The requirements of potash, nitrogen and phosphorus is at least 1800, 1700, 1600 units. Formulate the above problem as a L.P.P to minimise the total purchasing cost.
- d) Calculate coefficient of variation for the following data:
12, 18, 15, 20, 16
- e) Write note on "Regression Analysis".

Q6) Attempt any four of the following : **[20]**

- a) What are the problems in the construction of Index Numbers?
- b) Calculate Median for the following frequency distribution:

Marks	0-20	20-40	40-60	60-80	80-100
No.of students	4	8	9	20	9

c) Obtain Rank correlation coefficient for the results of beauty contest:

Rank by Judge A	1	5	6	7	8	2	4	3
Rank by Judge B	1	7	6	2	8	4	5	3

d) The arithmetic Mean and Standard Deviation of a group of 50 items are 61 and 8 respectively. In a second group of 100 items they are 70 and 9 respectively. Find the combined mean and combined S.D. of two groups.

e) Write a note on Scatter Diagram.

f) Calculate Lasperys, Paasches and Fishers Price Index Number to the following data:

Commodity	2010		2015	
	Price	Quality	Price	Quality
A	15	10	28	4
B	12	12	26	2
C	10	4	12	3
D	8	6	6	2

Q7) Attempt any one of the following : $\bar{y}_{x=}$ [10]

A) Calculate Karl Pearsons correlation coefficient for the following data.

Marks in Statistics	60	70	80	90	10	20	30	40	50
Marks in Mathematics	65	70	80	75	45	40	50	60	55

B) i) For a bivariate data; we have 53, 28, 1.5,

0.2

Find a) correlation coefficient between x and y

b) estimate of y for $x = 60$

ii) Explain concept of cost of Living Index Number.

Total No. of Questions :8]

SEAT No. :

P1162

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext. - 405

F.Y.B. COM.

104-B:COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS

Computer Fundamental

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks :100

Instructions to the candidates:

- 1) Question No.1 is Compulsory.
- 2) Solve any 5 Questions from remaining (Questions No.2 to Questions No.8)
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Attempt any Four of following

[4 x 5 = 20]

- a) Explain Block diagram of Computer.
- b) What are the types of Operating System?
- c) Explain advantages and disadvantages of MS - Word.
- d) Write short note on Local Area Network (LAN).
- e) Explain Data Processing Cycle.
- f) State E - Commerce applications.

Q2) Attempt any Four of following

[4 x 4 = 16]

- a) Explain the characteristics of Computer.
- b) What are the objectives of Operating System?
- c) Write short note on Mail Merge.
- d) Explain Wide Area Network (WAN).
- e) Explain Random File Organization.
- f) Write short note on Paint.

Q3) Attempt any Four of following

[4 x 4 = 16]

- a) What are the applications of computer?
- b) Write short note on Windows explorer.
- c) Explain need of Computer Network.
- d) What are the functions of E - Commerce? Explain it.
- e) Write note on Search Engine.
- f) Explain Merits and Demerits of Electronic Data Interchange (EDI).

P.T.O.

- Q4)** Attempt any Four of following **[4 x 4 = 16]**
- a) Explain Hub.
 - b) Explain types of E - Commerce.
 - c) Explain E - cash structure.
 - d) What is Image tag? Explain it.
 - e) Explain dynamic Web pages.
 - f) Explain sound effect in Web pages.

- Q5)** Attempt any Four of following **[4 x 4 = 16]**
- a) Explain types of Bridges.
 - b) Explain uses of Internet.
 - c) Explain the technology involved in EDI (Electronic Data Interchange).
 - d) What are the advantages and disadvantages of Electronic Payment system.
 - e) Write note on Electronic Cheque. (E - Cheque)
 - f) What are the process creating Hyperlinks in HTML.

- Q6)** Attempt any Four of following **[4 x 4 = 16]**
- a) Write short note on Web design pyramid.
 - b) Explain Internet Security.
 - c) Explain Web Server.
 - d) Explain basic concept of Electronic Fund Transfer (EFT).
 - e) Explain any two input devices.
 - f) Write short note on Hard disk.

- Q7)** Attempt any Four of following **[4 x 4 = 16]**
- a) Explain types of Viruses.
 - b) Write note on Printers.
 - c) Explain the types of Chart in MS - Excel.
 - d) Write note on Digital Cash.
 - e) Explain client - server technology.
 - f) Write note on Cyber Juriprudence.

- Q8)** Attempt any Four of following **[4 x 4 = 16]**
- a) Explain basic structure of HTML.
 - b) Explain Bus and Ring Topology.
 - c) What are the uses of Powerpoint.
 - d) How to create folder? Explain folder properties.
 - e) Write note on Router.
 - f) Write note on Desktop.

Total No. of Questions : 8]

P1162

[4963] Ext. - 405

F.Y.B. COM.

104-B:COMPUTER CONCEPTS AND APPLICATIONS

Computer Fundamental

(2013 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ: 3 तास]

[एकूण गूण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×5=20]
अ) Computer ची मूळ आकृती स्पष्ट करा.
ब) Operating System चे प्रकार लिहा
क) MS - Word चे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.
ड) LAN (Local Area Network) वर थोडक्यात टिप लिहा.
इ) Data Processing Cycle स्पष्ट करा.
फ) E - Commerce चे applications द्या.
- प्रश्न 2) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Computer चे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) Operating System ची उद्दिष्ट्ये काय आहेत ते लिहा.
क) Mail Merge वर थोडक्यात टिप लिहा
ड) Wide Area Network (WAN) स्पष्ट करा.
इ) Random File Organization स्पष्ट करा.
फ) Paint वर थोडक्यात टिप लिहा
- प्रश्न 3) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Computer चे applications लिहा.
ब) Windows explorer वर थोडक्यात टिप लिहा.
क) Computer Network ची गरज काय आहे ते स्पष्ट करा.
ड) E - Commerce ची कार्ये सांगून स्पष्ट करा.
इ) Search Engine वर टिप लिहा.
फ) Electronic Data Interchange (EDI) चे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

- प्रश्न 4) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Hub संज्ञा स्पष्ट करा.
ब) E-commerce चे प्रकार स्पष्ट करा
क) E-cash structure स्पष्ट करा.
ड) Image tag काय आहे ?स्पष्ट करा.
इ) Dynamic Web Pages स्पष्ट करा.
फ) Web Pages मधील Sound effect विशद करा.
- प्रश्न 5) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Bridges चे प्रकार स्पष्ट करा.
ब) Internet चे उपयोग स्पष्ट करा.
क) Electronic Data Interchange (EDI) मधील तंत्रज्ञान स्पष्ट करा.
ड) Electronic Payment System चे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.
इ) Electronic -cheque (E-cheque) वर टीप लिहा.
फ) HTML मध्ये Hyperlinks तयार करण्याची पद्धती काय ते लिहा.
- प्रश्न 6) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Web design pyramid वर थोडक्यात टीप लिहा.
ब) Internet सुरक्षितता स्पष्ट करा.
क) Web server ही संज्ञा स्पष्ट करा.
ड) Electronic Fund Transfer (EFT) ची मूळ संकल्पना स्पष्ट करा.
इ) कोणतेही दोन Input devices स्पष्ट करा.
फ) Hard disk वर थोडक्यात टीप लिहा
- प्रश्न 7) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) Viruses चे प्रकार विशद करा.
ब) Printers वर टीप लिहा
क) MS - Excel मधील charts स्पष्ट करा.
ड) Digital Cash वर टीप लिहा.
इ) client server - technology स्पष्ट करा.
फ) Cyber Juriprudence वर टीप लिहा
- प्रश्न 8) पुढीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. [4×4=16]
अ) HTML चे मूळ Structure स्पष्ट करा.
ब) Bus आणि Ring Topology स्पष्ट करा.
क) Powerpoint चे उपयोग काय आहेत ते लिहा ?
ड) Folder कसा तयार करतात Folder च्या Properties लिहा
इ) Router वर टीप लिहा.
फ) Desktop वर टीप लिहा

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1163

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext.-406
F.Y. B.Com.
OFFICE MANAGEMENT
Organisational Skill Development
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any five questions from question No. 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain the objectives, Principles and the factors that are to be taken into consideration while designing the Layout of an office. **[20]**

Q2) What is office Administration? Explain the various functions of an office Administrator. **[16]**

Q3) What is meant by Time Management? Explain the principles of Time Management. **[16]**

Q4) State the meaning of office Forms. Explain its types and objectives. **[16]**

Q5) Explain the 'Digitalisation of office Record'. State its Utility and Feasibility. **[16]**

Q6) State the importance of Communication. Explain the various elements of office Communication. **[16]**

P.T.O.

Q7) Define 'Public Relation'. Explain nature and scope of Public Relation. **[16]**

Q8) Write short notes : **[16]**

- a) Payroll Accounting.
- b) Computerization of office activities.

Total No. of Questions : 8]

P1163

[4963] Ext.-406

F.Y. B.Com.

OFFICE MANAGEMENT

Organisational Skill Development

(2013 Pattern) (Optional)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र.1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र.2 ते 8 मधील कोणतेही 5 प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) कार्यालयीन रचनेचे उद्देश, तत्वे आणि कार्यालय रचना तयार करताना विचारात घ्यावे लागणारे घटक स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) कार्यालय प्रशासन म्हणजे काय? कार्यालय प्रशासकाची विविध कार्ये स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 3) वेळचे व्यवस्थापन म्हणजे काय? वेळच्या व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 4) कार्यालय प्रपत्रांचा अर्थ स्पष्ट करा. कार्यालय प्रपत्रांचे प्रकार व उद्देश स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 5) 'कार्यालय दफतराचे अंकिकरण' स्पष्ट करून त्याची उपयुक्तता व व्यवहार्यता लिहा. [16]

प्रश्न 6) संदेशवहनाचे महत्व सांगा. कार्यालय संदेशवहनाचे विविध घटक स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 7) 'जनसंपर्क' या संज्ञेची व्याख्या लिहा. जनसंपर्काचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]

प्रश्न 8) टिपा लिहा : [16]

अ) पे-रोल अकाउंटिंग

ब) कार्यालय कामकाजांचे संगणकीकरण

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1164

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-407
F.Y. B.Com.
BANKING & FINANCE
Fundamentals of Banking
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any five questions from Q. 2 to Q. No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is Bank? Explain the Evolution of Banking in India. **[20]**

Q2) State the Secondary Functions of Bank. **[16]**

Q3) Explain the procedure of opening Saving Accounts in Bank. **[16]**

Q4) Explain the Methods of Remittances. **[16]**

Q5) Explain the Process and Limitations of Multiple Credit Creation of Bank. **[16]**

Q6) Explain the characteristics and types of Bill of Exchange. **[16]**

Q7) What is Endorsement? Explain the types of Endorsement. **[16]**

Q8) Explain the Concept and Benefits of Core Banking system. **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P1164

[4963] Ext.-407

F.Y. B.Com.

BANKING & FINANCE

Fundamentals of Banking

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते प्र.क. 8 यापैकी कोणतेही प्राच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शावितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) 'बँक' म्हणजे काय? भारतातील बँकव्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) बँकेची दुय्यम कार्ये सांगा. [16]
- प्रश्न 3) बँकेत बचत खाते उघडण्याची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) पैसे पाठविण्याच्या पध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) बँकाची बहुविध पतनिर्मितीची प्रक्रीया सांगुन त्यावरील मर्यादा स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) विनिमय पत्राची वैशिष्ट्ये आणि प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) पृष्ठांकन म्हणजे काय? पृष्ठांकनाचे प्रकार स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) 'कोअर बँकींग' ही संकल्पना आणि त्याचे फायदे स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1165

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext.-408

F.Y. B.Com.

COMMERCIAL GEOGRAPHY

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Neat diagrams must be drawn wherever necessary.*
- 3) *Use of map stencils is allowed.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any one of the following questions :

[20]

- a) Define Commercial Geography. Explain the nature and scope of Commercial Geography.
- b) Explain the important factors of Cultural Environment.

Q2) Attempt any one of the following questions :

[20]

- a) Give the geographical account of Equatorial Evergreen Forest.
- b) Explain the characteristics of Commercial Farming.

Q3) Attempt any one of the following question :

[20]

- a) Explain the Weber's Theory of Industrial Location.
- b) Compare various Modes of Transport.

P.T.O.

Q4) Attempt any one of the following question :

[20]

- a) Explain in detail major industries in India.
- b) Give an account of geographical factors influencing tourism.

Q5) Write short notes (any two) :

[20]

- a) Possibilism.
- b) Importance of Forest.
- c) Divided Circle Method.
- d) Agro - Tourism.

Total No. of Questions : 5]

P1165

[4963] Ext.-408
F.Y. B.Com.
COMMERCIAL GEOGRAPHY
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
3) नकाशा स्टॅन्सिल्स वापरण्यास परवानगी आहे.
4) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) व्यापारी भूगोलांची व्याख्या सांगून, व्यापारी भूगोलांचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
ब) सांस्कृतिक पर्यावरणांचे महत्वाचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) विषुववृत्तीय सदाहरित अरण्याचा भौगोलिक वृत्तांत द्या.
ब) व्यापारी शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) वेबरचा उद्योगधंद्याच्या स्थानिकीकरणाचा सिध्दान्त स्पष्ट करा.
ब) वाहतुक प्रकारांचे तुलनात्मक विश्लेषण करा.

प्रश्न 4) खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. [20]

- अ) भारतातील प्रमुख उद्योगांची सविस्तर माहिती स्पष्ट करा.
- ब) पर्यटनावर परिणाम करणारे भौगोलिक घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : [20]

- अ) शक्यतावाद
- ब) जंगलांचे महत्व
- क) विभाजित वर्तुळ पध्दती
- ड) कृषि - पर्यटन

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1166

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext.-409

F.Y. B.Com.

DEFENCE BUDGETING, FINANCE AND MANAGEMENT

Defence Organization And Management In India

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All the questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 20 words each (any ten) :

[20]

- i) Write any two principles of India's Defence organization
- ii) Define Defence Budget
- iii) State the meaning of Counter Intelligence
- iv) State any two functions of Infantry
- v) Write any two functions of C.R.P.F
- vi) Write any two functions of S.R.P.F
- vii) Define Air- Power
- viii) Define Deficit Finance
- ix) Define Threat Perception
- x) Write any two characteristics of Signal Corps
- xi) Write any two limitations of Sea- Power
- xii) Define Strategy
- xiii) State the meaning of Logistics for Defence

P.T.O.

Q2) Answer in 500 words : **[20]**

Write a note on reconstruction programme of Indian Air- Force after 1947.

OR

Explain organization and functions of Ministry of Defence.

Q3) Answer in 500 words : **[20]**

Explain power and functions of the president in relation to the armed forces.

OR

Write a note on the role of Electrical and Mechanical Engineers during war.

Q4) Answer in 500 words : **[20]**

Describe Indian Intelligence Organization.

OR

Write a note on the role of Sea power during peace and war.

Q5) Write short notes on any two : **[20]**

- i) Various types of Air-crafts in Indian Air-Force
- ii) Supporting Arms
- iii) Role of private sector in Defence production
- iv) Army Medical Corps

Total No. of Questions : 5]

P1166

[4963] Ext.-409

F.Y. B.Com.

डिफेन्स बजेटिंग फायनान्स अँड मॅनेजमेन्ट
भारतातील संरक्षण संघटन आणि व्यवस्थापन
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) 20 शब्दांत उत्तरे द्या. (कोणतेही दहा)

[20]

- i) भारतीय संरक्षण संघटनाची कोणतीही दोन तत्वे नमुद करा.
- ii) 'संरक्षण अंदाजपत्रक' व्याख्या द्या.
- iii) काऊन्टर इन्टीलीजन्स अर्थ नमुद करा.
- iv) पायदलाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
- v) केंद्रीय राखीव पोलीस दलाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
- vi) राज्य राखीव पोलीस दलाचे कोणतेही दोन कार्ये लिहा.
- vii) हवाई सामर्थ्य व्याख्या द्या.
- viii) "डिफिसिट फायनान्स" व्याख्या द्या.
- ix) "धोक्याची संकल्पना" व्याख्या द्या.
- x) सिग्नल क्रॉप्सची कोणतीही दोन वैशिष्टे नमुद करा.

- xi) सागरी सामर्थ्यच्या कोणत्याही दोन मर्यादा नमुद करा.
- xii) स्ट्रॅटेजी व्याख्या द्या.
- xiii) संरक्षणासाठी पुरवठा व्यवस्थापन अर्थ लिहा.

प्रश्न 2) 500 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणत्याही एक) : [20]

1947 नंतरच्या भारतीय हवाईदलाच्या पुर्नरचनेचा कार्यक्रम यावर टिपण लिहा.

किंवा

संरक्षण मंत्रालयाचे संघटन आणि कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 500 शब्दात उत्तर द्या. (कोणत्याही एक) : [20]

सशस्त्र सेनादलाच्या संदर्भातील राष्ट्रपतीचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.

किंवा

युद्धकाळातील इलेक्ट्रीक आणि मेकॅनिकल इंजिनिअर्सची भूमिका यावर टिपण लिहा.

प्रश्न 4) 500 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणत्याही एक) : [20]

भारतीय गुप्तचर यंत्रणेचे सविस्तर वर्णन करा.

किंवा

युद्ध आणि शांतता काळातील सागरी सामर्थ्याची भूमिका यावर टिपण लिहा.

प्रश्न 5) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : [20]

- i) भारतीय हवाईदलातील विविध विभागे
- ii) सहाय्यक शस्त्रास्त्रे (सर्पोटींग ऑर्म्स)
- iii) संरक्षण उत्पादनातील खाजगी उदयोगधंद्याची भूमिका
- iv) आर्मी मेडीकल क्रॉप्स

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1167

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-410
F.Y. B.Com.
CO-OPERATION (Optional)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from the remaining questions.*

Q1) State Nature, scope and objectives of Co-operation. **[20]**

Q2) What do you mean by the term 'cooperation'. State the principles of Co-operation. **[16]**

Q3) State the recommendations of Machalegan Committee Report, 1912. **[16]**

Q4) Describe the contribution of Dr. Verghese Kurien to the development of Co-operative Movement in India. **[16]**

Q5) Critically evaluate the Achievement of Co-operative Movement in India. **[16]**

Q6) State various types of credit and Non-credit Co-operatives. **[16]**

Q7) Examine the Role of State Government in Co-operative Movement. **[16]**

Q8) Explain in detail the problems of Co-Operative Education and Training in India. **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P1167

[4963] Ext.-410

F.Y. B.Com.

सहकार (Optional)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.

2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

प्रश्न 1) सहकाराचे स्वरूप, व्याप्ती आणि उद्दिष्टे सांगा. [20]

प्रश्न 2) सहकार या संज्ञेपासून आपल्याला काय अर्थ बोध होतो. सहकाराची तत्वे स्पष्ट करा.[16]

प्रश्न 3) मॅकलेगन समिती अहवाल 1912 च्या शिफारसी सांगा. [16]

प्रश्न 4) डॉ. वर्गीस कुरियन यांचे भारतीय सहकारी चळवळीच्या विकासातील योगदान सांगा.[16]

प्रश्न 5) भारतीय सहकारी चळवळीच्या उपलब्धीचे टिकात्मक परिक्षण करा. [16]

प्रश्न 6) सहकारी पतसंस्था आणि बिगरसंस्थाचे विविध प्रकार सांगा. [16]

प्रश्न 7) सहकारी चळवळीतील राज्य शासनाच्या भूमिकेचे परिक्षण करा. [16]

प्रश्न 8) भारतातील सहकारी शिक्षण आणि प्रशिक्षणाचे प्रश्न स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1168

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-411
F.Y. B.Com.
MANAGERIAL ECONOMICS
(2013 Pattern) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw neat diagrams wherever necessary.*

Q1) Explain the nature and scope of managerial Economics. **[20]**

Q2) State and explain measuring methods of price elasticity of demand. **[20]**

OR

Define capital Budgeting. Explain usefulness of capital Budgeting.

Q3) a) Explain objectives of pricing practices. **[10]**

b) Explain theory of supply. **[10]**

OR

a) State usefulness of shortterm cost analysis in Business. **[10]**

b) Explain diversification decision for investment. **[10]**

Q4) What is cost Benefit Analysis? Explain steps in cost Benefit analysis. **[20]**

Q5) Write short notes (any two) : **[20]**

- a) Role of MNCs
- b) Gross Elasticity of Demand
- c) Average Rate of Returns
- d) Business Trends in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P1168

[4963] Ext.-411

F.Y. B.Com.

व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्र
(2013 Pattern) (Theory)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्रश्न 1) व्यवस्थापकीय अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) मागणीच्या किंमत लवचिकतेच्या मापनाच्या पध्दती सांगा व स्पष्ट करा. [20]

किंवा

भांडवलाचा अंदाजाची व्याख्या द्या. भांडवलाच्या अंदाजाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) अ) किंमत निर्धारणाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [10]

ब) पुरवठ्याचा सिध्दांत स्पष्ट करा. [10]

किंवा

अ) व्यावसायाच्या अल्पकालीन खर्च विश्लेषणाची उपयुक्तता सांगा. [10]

ब) गुंतवणूक संदर्भात विविधीकरणांचा निर्णय स्पष्ट करा. [10]

प्रश्न 4) खर्च-लाभ विश्लेषण म्हणजे काय? खर्च लाभ विश्लेषणाच्या पायऱ्या विशद करा. [20]

प्रश्न 5) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : [20]

अ) बहुराष्ट्रीय महामंडळाची भूमिका

ब) मागणीची छेदक लवचिकता

क) सरासरी परतावा दर

ड) भारतातील व्यावसाय प्रवृत्ती

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1169

[Total No. of Pages : 2

[4963]Ext.-412
F.Y. B.Com.
ESSENTIAL OF E-COMMERCE
(New) (2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Solve any 5 questions from Q.No. 2 to Q. No. 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is E-Commerce? Explain features of it. What are Advantages and Dis-advantages of E-Commerce? [20]

Q2) Explain mobile commerce. Explain in detail the future of mobile commerce and E-commerce in India. [16]

Q3) Explain types of E-Commerce with example. [16]

Q4) What is E-Market? Explain merits and demerits of E-Market. [16]

Q5) Explain requirements of E-Payment system. Discuss Pre and Post Payment Services. [16]

Q6) What is E-banking? Explain its areas and compare traditional banking with E-banking. [16]

P.T.O.

Q7) What is EDI? What are the different uses of EDI? Explain components of EDI. **[16]**

Q8) Write short notes (any two) : **[16]**

- a) Domain Name System
- b) Digital Economy
- c) Online Booking System
- d) Digital Signature

Total No. of Questions :9]

SEAT No. :

P1170

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-413
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *Question No. 1 is compulsory.*
- 2) *Solve any five questions from the remaining questions.*

Q1) Define the concept of Insurance. Explain principles of Life Insurance. [20]

Q2) Explain the working of Life Insurance corporation. [16]

Q3) Explain the importance of Transport in Economic Development. [16]

Q4) Explain the challenges before Logistics in Global Age. [16]

Q5) Explain the components of Insurance Contract. [16]

Q6) Explain the importance of Goods Transport in Import and Export. [16]

Q7) Explain the meaning and scope of Travel and Tourism. [16]

Q8) Explain the importance of Road Transport. Explain its advantages and limitations. [16]

Q9) What is Business Risk? Explain in detail various types of Business Risk. [16]

P.T.O.

Total No. of Questions : 9]

P1170

[4963] Ext.-413
F.Y. B.Com.
INSURANCE AND TRANSPORT
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 सोडविणे आवश्यक आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 9 पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

-
-
- प्रश्न 1) विम्याची संकल्पना सांगून आयुर्विम्याची मूलतत्वे स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) आयुर्विमा महामंडळाची कार्यपध्दती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) आर्थिक विकासातील वाहतुकीचे महत्त्व स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) जागतिकीकरणातील लॉजिस्टिकच्या समस्या स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) विमा करारातील विविध घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 6) आयात - निर्यातीतील माल वाहतुकीचे महत्त्व स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) प्रवास व पर्यटनाचा अर्थ सांगून त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 8) रस्ते वाहतुकीचे महत्त्व सांगून त्याचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 9) व्यावसायिक जोखीम म्हणजे काय ? व्यावसायिक जोखीमीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. [16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1171

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-414
F.Y. B.Com.
MARKETING AND SALESMANSHIP
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *Question Number 1 is compulsory.*
- 2) *Answer any five questions from question numbers 2 to 8.*
- 3) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Describe various functions of marketing. **[20]**

Q2) Define marketing environment. Explain internal and external environmental factors of marketing. **[16]**

Q3) What are different types of theories of buyers behaviour? **[16]**

Q4) State the factors affecting pricing decisions. **[16]**

Q5) Describe the importance of supply chain management. **[16]**

Q6) Define advertising. Explain various advertising media. **[16]**

Q7) Discuss rural marketing mix. **[16]**

Q8) What is meant by services marketing? State features of services. **[16]**

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P1171

[4963] Ext.-414
F.Y. B.Com.
MARKETING AND SALESMANSHIP
(2013 Pattern)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) प्रश्न क्रमांक 2 ते 8 यापैकी 5 प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) विपणनाची विविध कार्ये विषद करा. [20]
- प्रश्न 2) विपणन पर्यावरणाची व्याख्या द्या. अंतर्गत आणि बाह्य विपणन पर्यावरणाचे घटक स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) खरेदीदाराच्या वर्तणुकीचे विविध सिध्दांत कोणते आहेत. [16]
- प्रश्न 4) किंमत निश्चितीवर परिणाम करणारे घटक सांगा. [16]
- प्रश्न 5) पुरवठा साखळी व्यवस्थापनाचे महत्त्व विशद करा. [16]
- प्रश्न 6) जाहिरातीची व्याख्या लिहा. जाहिरातीचे विविध माध्यमे स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 7) ग्रामीण विपणन मिश्रवर चर्चा करा. [16]
- प्रश्न 8) सेवांचे विपणन म्हणजे काय? सेवांची वैशिष्टे सांगा. [16]

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1172

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-415

F.Y. B.Com.

CONSUMER PROTECTION AND BUSINESS ETHICS
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) Question Number 1 is compulsory.
- 2) Solve any 5 from Q. 2 to Q. 8.
- 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) What is 'Consumer'? Explain the duties and responsibilities of consumer. [20]

Q2) What do you mean by 'Consumer Education'? Explain the objectives of Consumer Education. [16]

Q3) Explain the United Nation's Guidelines for Promotion of Sustainable Consumption. [16]

Q4) Explain the scope of Consumer Protection Act, 1986. [16]

Q5) State the Provisions under section 18 of Food Safety and Standards Act, 2006. [16]

Q6) Discuss the Judicial Response to standard form of contracts in India and Abroad. [16]

Q7) Explain the concept and Importance of Business Ethics. [16]

Q8) Write short notes : [16]

- a) Ethical Issues in Human Resource Management.
- b) Green Initiative.

P.T.O.

Total No. of Questions : 8]

P1172

[4963] Ext.-415

F.Y. B.Com.

ग्राहक संरक्षण व व्यावसायिक नीतिमूल्ये

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न 1 सोडविणे आवश्यक.
2) प्र.2 ते प्र.8 यापैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

-
- प्रश्न 1) ग्राहक म्हणजे काय? ग्राहकाची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) ग्राहक शिक्षण म्हणजे काय? ग्राहक शिक्षणाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 3) संयुक्त राष्ट्रसंघाची शाश्वत उत्पादन उपभोगास प्रोत्साहन देणारी मार्गदर्शक तत्वे स्पष्ट करा.[16]
- प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण कायदा, 1986 ची व्याप्ती स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 5) अन्न सुरक्षा आणि मानके कायदा, 2006 मधील कलम 18 ची माहिती विशद करा.[16]
- प्रश्न 6) भारतात आणि विदेशात मानक करारपत्रांच्या संदर्भात न्यायालयीन प्रतिसादाची चर्चा करा.[16]
- प्रश्न 7) व्यावसायिक नीतिमूल्ये ही संकल्पना स्पष्ट करून महत्त्व सांगा. [16]
- प्रश्न 8) थोडक्यात टिपा द्या : [16]
- अ) मानव संसाधन व्यवस्थापनातील नैतिक मूल्ये
ब) हरीत पुढाकार

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1173

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext.-416

F.Y. B.Com.

106 E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2013 Pattern) (Optional)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Explain in detail the distinction between Entrepreneur and Manager. [20]

Q2) What is Inflation? Describe the causes and remedies of Inflation. [20]

OR

Define the term Business Environment. Explain in detail the types of Business Environment. [20]

Q3) a) Explain the comparison between Entrepreneurial and Non-Entrepreneurial Personality. [10]

b) Write a detailed note on Maratha Chamber of Commerce. [10]

OR

a) Explain in detail the Entrepreneurship of Economic Theory. [10]

b) Write a detail note on Entrepreneurship Development Institute of India (EDII). [10]

Q4) Describe in detail Entrepreneurial career of Cyrus Poonawala. [20]

Q5) Write short notes (any two) : [20]

- a) Entrepreneurial Behaviour
- b) Role of Entrepreneurship
- c) Prevention of Pollution
- d) Depletion of Natural Resources

P.T.O.

Total No. of Questions : 5]

P1173

[4963] Ext.-416

F.Y. B.Com.

106 E : BUSINESS ENVIRONMENT AND ENTREPRENEURSHIP
(2013 Pattern) (Optional)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्न-पत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) उद्योजक आणि व्यवस्थापक यांच्यामधील फरक सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [20]

प्रश्न 2) चलनवाढ म्हणजे काय ? चलनवाढीची कारणे आणि उपाययोजना सविस्तरपणे वर्णन करा.[20]

किंवा

व्यावसायिक पर्यावरण या संज्ञेची व्याख्या द्या. व्यावसायिक पर्यावरणाचे प्रकार सविस्तरपणे विशद करा. [20]

प्रश्न 3) अ) उद्योजकीय आणि बिगर उद्योजकीय व्यक्तिमत्त्व यांचेमधील तुलना स्पष्ट करा.[10]

ब) मराठा चेंबर ऑफ कॉमर्स यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

किंवा

अ) उद्योजकतेचे आर्थिक सिध्दांत सविस्तरपणे स्पष्ट करा. [10]

ब) भारतीय उद्योजकता विकास संस्था यावर सविस्तर टीप लिहा. [10]

प्रश्न 4) सायरस पूनावाला यांच्या उद्योजकीय कारकिर्दीचे सविस्तरपणे वर्णन करा. [20]

प्रश्न 5) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) : [20]

अ) उद्योजकीय वर्तणूक

ब) उद्योजकतेची भूमिका

क) प्रदूषण नियंत्रण

ड) नैसर्गिक संसाधनाचा ज्हास

Total No. of Questions : 8]

SEAT No. :

P1174

[Total No. of Pages : 4

[4963]Ext.-417
F.Y. B.Com.
106 F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) Question No. 1 is compulsory.*
- 2) Answer any 5 out of questions Nos. 2 to 8.*
- 3) Figures to the right indicate full marks.*

Q1) What is Partnership? Explain its characteristics in detail. **[20]**

Q2) a) Explain economic and social objectives of Business. **[8]**

b) Distinguish between Private Ltd. Co. and Public Ltd. Co. **[8]**

Q3) What is SEBI? Describe the role of SEBI in protecting the interest of investor. **[16]**

Q4) a) Describe the advantages of A.T.M. **[8]**

b) Describe the importance of Logistics. **[8]**

Q5) What are the advantages and problems of N.G.O.? **[16]**

Q6) a) Write a note on Education of Investors by SEBI. **[8]**

b) Discuss the Procedure followed in commodity Exchange Trading. **[8]**

P.T.O.

Q7) Write the meaning of following terms (any eight) :

[16]

- a) Yellow Pages
- b) Trade cycle
- c) Subsidy
- d) Primary Market
- e) Seed capital
- f) Liberalisation
- g) Mutual Fund
- h) Non-Performing Asset
- i) Negotiable Instrument
- j) Patent

Q8) Write short note (any two) :

[16]

- a) Service sector
- b) Explain Joint Venture
- c) Limited Liability partnership
- d) Malhotra Committee Report

Total No. of Questions : 8]

P1174

[4963] Ext.-417

F.Y. B.Com.

106 F : FOUNDATION COURSE IN COMMERCE

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) प्रश्न क्र. 1 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र. 2 ते 8 पैकी कोणतेही 5 प्रश्न सोडविणे.
3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) भागीदारी म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा. [20]
- प्रश्न 2) अ) व्यवसायाचे आर्थिक आणि सामाजिक उद्दीष्ट्य स्पष्ट करा. [8]
ब) सार्वजनिक कंपनी मर्यादित आणि खासगी कंपनी मर्यादित मधील फरक सांगा. [8]
- प्रश्न 3) सेबी म्हणजे काय? गुंतवणुकदारांच्या हितांचे संरक्षण करण्यामध्ये सेबीची भूमिका स्पष्ट करा. [16]
- प्रश्न 4) अ) ए.टि.एम. चे फायदे सांगा. [8]
ब) लॉजिस्टिक चे फायदे सांगा. [8]
- प्रश्न 5) N.G.O. चे फायदे आणि समस्या कोणत्या? [16]
- प्रश्न 6) अ) सेबीद्वारे गुंतवणुकदारांचे शिक्षण यावर टिप लिहा. [8]
ब) वस्तु विनिमयाच्या कार्यप्रणालीची चर्चा करा. [8]

प्रश्न 7) खालील संज्ञांचा अर्थ लिहा (कोणतेही आठ) :

[16]

- अ) यलो पेजेस
- ब) व्यापार चक्र
- क) अनुदान
- ड) प्राथमिक बाजार
- इ) बीज भांडवल
- फ) उदारीकरण
- य) म्युचुअल फंड
- र) निष्क्रिय मालमत्ता
- ल) चलनक्षम दस्ताऐवज
- व) पेटेन्ट

प्रश्न 8) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) :

[16]

- अ) सेवा क्षेत्र
- ब) संयुक्त साहस
- क) मर्यादित जबाबदारी भागीदारी
- ड) मलहोत्रा कमिटी

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1175

[Total No. of Pages : 3

[4963] Ext.-418

F.Y. B.Com.

ADDITIONAL ENGLISH

Text book : Gems of English Prose & Poetry

Edited by : Ashok Chaskar , Vijay Madge , Anand Kulkarni

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each :[20]

- a)
 - i) How does Vandana Shiva demonstrate that economic globalisation has not been an unmixed blessing?
 - ii) What are the points of difference between the advertising profession and other professions?
- b)
 - i) Discuss the humour in "The Fortune - Teller".
 - ii) Comment on Colin Legum's ideas on the growth of the Urban population.

Q2) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each :[20]

- a)
 - i) Attempt a character sketch of the narrator in My Financial Career.
 - ii) What is the reason for the traveller choosing the less - travelled path in "The Road Not Taken"?
- b)
 - i) Bring out the significance of good manners in life with Hill's views in mind.
 - ii) What kind of freedom does Tagore desire for his country?

P.T.O.

Q3) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each :[20]

- a) i) What are the two instances of good Indian films that Ray Cites? Why does he think them praiseworthy?
- ii) Comment on the title of the poem "When We Two Parted."
- b) i) When will the African Americans be Satisfied according to Martin Luther king?
- ii) What is the central idea of Walt Whitman's "Gods"?

Q4) Attempt any ONE from (a) and ONE from (b) in about 150 words each :[20]

- a) i) What, according to Aruna Roy, has happened to the political system of India?
- ii) Write a critical appreciation of the poem "The Lotus."
- b) i) Discuss Swami Vivekananda's Chicago Speech.
- ii) Comment on the central idea of "Father Returning Home."

Q5) a) Attempt any ONE of the following in about 150 words : [10]

- i) Give a brief description of the situation in which Mangal Singh was.
- ii) How does the poet describe the various stages of Life in "All the World's Stage"?

b) Attempt any FIVE of the following : [10]

- i) Give synonyms of the following words :
 - 1) beauty
 - 2) huge
- ii) Give antonyms of the following words :
 - 1) back
 - 2) good

Total No. of Questions : 6]

SEAT NO. :

P1176

[Total No. of Pages : 5

[4963] Ext.-419

F.Y. B.Com.

MARATHI

व्यावहारिक व उपयोजित मराठी
(2013 पॅटर्न)

अभ्यासपुस्तके : 1) यशोगाथा

2) व्यावहारिक व उपयोजित मराठी

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर 500 शब्दात निबंध लिहा. [10]

i) व्यापार शाखा आणि मराठी भाषा

ii) आजच्या तरुणांपुढील कर्तव्ये

iii) बदलते केंद्र सरकार : अपेक्षा व स्वरूप

iv) माझ्या आठवणीतील सहल

ब) खालीलपैकी कोणत्याही दहा प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. [10]

i) उच्च शिक्षणासाठी श्रीराम लागू कोठे गेले ?

ii) गायनाचा रियाज लता मंगेशकर यांनी कोणाच्या मार्गदर्शनाखाली प्रथम सुरू केला ?

iii) कोणत्या नावाने डॉ. राम ताकवले आपल्या सहकाऱ्यांना परिचित आहेत ?

P.T.O.

- iv) 2005 साली डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांना महाराष्ट्र सरकारने वैज्ञानिक क्षेत्रातील कोणता पुरस्कार दिला?
- v) डॉ. ह.वि. सरदेसाई यांची कोणती लेखमाला 'किलोस्कर' मासिकातून प्रसिध्द झाली?
- vi) डॉ. भटकर यांच्या आयुष्यातील टर्निंग पाईट कोणता?
- vii) डॉ. बालाजी तांबे यांच्या वाचकप्रिय पुस्तकांची दोन नावे लिहा.
- viii) 'सिंधूताई सपकाळ' यांच्या जीवनचरित्रातून कोणता संदेश मिळतो?
- ix) चोरडिया उत्पादनाचे बोधचिन्ह कोणते आहे?
- x) फादर फ्रॉन्सिस दिब्रिटो यांची पहिली कथा कोणत्या मासिकात छापून आली?
- xi) शालेय जीवनात डी.एस. कुलकर्णी यांनी कोणकोणते काम केले?
- xii) सचिन तेंडूलकर यांना त्यांच्या कर्तृत्वाबद्दल मिळालेले कोणतेही दोन पुरस्कार लिहा.

प्रश्न 2) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा.

[16]

- अ) डॉ. श्रीराम लागू यांचे परमेश्वर विषयक विचार स्पष्ट करा.
- ब) लता मंगेशकर यांची गायन क्षेत्रातील जडणघडण कशी झाली?
- क) माहिती-तंत्रज्ञाना संदर्भात डॉ. रघुनाथ माशेलकर यांनी कोणते विचार मांडले?
- ड) डॉ. ह.वि. सरदेसाई यांनी वैद्यकीय क्षेत्रात कोणती सेवावृत्ती जोपासली आहे?
- इ) डॉ. बालाजी तांबे यांनी निसर्ग आणि मानव यांच्यातील सह-संबंध कसा स्पष्ट केला आहे?
- फ) फादर फ्रॉन्सिस दिब्रिटो यांनी 'हरित वसह' संरक्षण समितीची स्थापना का केली?

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची 150 शब्दात उत्तरे लिहा. [16]

- अ) डॉ. विजय भटकर यांचे माहिती - तंत्रज्ञान क्षेत्रातील योगदान स्पष्ट करा.
- ब) 'अनाथांची आई' म्हणून सिंधुताई सपकाळ यांनी केलेल्या कार्याचा सविस्तर परिचय करून द्या.
- क) डॉ. राम ताकवले यांचे शिक्षण क्षेत्रातील योगदान सांगा.
- ड) सचिन तेंडूलकर याने क्रिकेटच्या क्षेत्रात केलेल्या कामगिरीचा थोडक्यात आढावा घ्या.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. [16]

- अ) 'रयत शिक्षण संस्था' सातारा येथील मुख्य कार्यालयात 'कार्यालयीन अधीक्षका'चे पद भरावयाचे असून मा. सचिव यांचे नावे अर्जाचा मसुदा तयार करा.
- ब) श्री. विकास देशमुख या लिपिकाचा वैद्यकीय रजा अर्ज आला आहे. त्यावर मा. प्राचार्यांसाठी टिप्पणी लिहा.
- क) 'तंटामुक्त गाव अभियान' संदर्भात तुमच्या गावात ग्रामसभा संपन्न झाली. त्या सभेचे इतिवृत्त तयार करा.
- ड) शिवरत्न उद्योग समूहात काम करणारे जनसंपर्क अधिकारी श्री. अजित साठे यांना सेवामुक्त करण्यात आले आहे. या संदर्भात घोषणापत्रक तयार करा.

प्रश्न 5) अ) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. [8]

- i) महाविद्यालयाच्या क्रीडा विभागासाठी नवीन इमारत बांधावयाची आहे त्यासाठी जाहिर निविदा लेखन करा.
- ii) महाराष्ट्र राज्य सरकारने गारपीटग्रस्त शेतकऱ्यांच्या मुलांसाठी फी माफीची योजना सुरू केली आहे त्यासाठी जाहिर निवेदन तयार करा.

ब) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातीचा मसुदा तयार करा. [8]

i) सौर ऊर्जेवर चालणारी मोटारकार

ii) 'लावण्यखणी' (आकर्षक दागिन्यांचे भव्य दालन)

प्रश्न 6) अ) खालीलपैकी कोणत्याही आठ पारिभाषिक संज्ञा लिहा. [8]

i) Administration

ii) Clerk

iii) Co-ordinator

iv) Accountant

v) Cashier

vi) Balance sheet

vii) Notification

viii) Minute

ix) Editor

x) Circular

ब) खालील उताऱ्याचे एक तृतीयांश सारांशलेखन करून त्यास समर्पक शीर्षक द्या. [8]

मनाला केवळ आनंद देणे किंवा मनाचे रंजन करणे हाच कलेचा हेतू आहे, असे म्हणणाऱ्या अडाणी माणसांची कीव करावीशी वाटते. त्यांना निसर्गाच्या उत्क्रांतीमय जीवनाचे रहस्य मुळीच कळलेले नाही, असे म्हणावयाला पाहिजे. सुंदर चित्र पाहिल्याने, मधुर गायन ऐकल्याने किंवा उत्कृष्ट मूर्ती पाहिल्याने आपल्याला आनंद तर होतोच होतो. पण त्यामुळे आपली जीवनशक्ती अधिक समृद्ध होते. भावनांचा विकास होतो आणि बुद्धीची उत्क्रांती होते. कलेच्या उपभोगाने आपण अधिक सुखी, अधिक तृप्त आणि अधिक उन्नत होतो. म्हणून निसर्गाच्या उत्क्रांतीचे अपरिहार्य कार्य चालू ठेवणे,

हेच कलावंतांच्या आयुष्याचे ध्येय आहे. म्हणूनच समाजाच्या आनंदासाठी, प्रगतीसाठी आणि उध्दारासाठी कलेची आणि कलावंतांची जरूरी आहे. कलावंतांच्या पावलांनी समाज चालतो. कलावंतांच्या डोळ्यांनी पाहतो आणि कलावंतांच्या बुद्धीने विचार करतो. म्हणूनच मानव जातीने प्रगतीचा व संस्कृतीचा जो टप्पा आज गाठलेला आहे. त्याच्या क्षेत्राचा मोठा वाटा कलावंतांनाचा द्यायला पाहिजे. (शब्द संख्या 125)

किंवा

ब) खालील इंग्रजी उताऱ्याचे मराठीत भाषांतर करा. [8]

Mahatmaji was a real leader of men and he led the people. He never played to the gallery or cared to secure cheers from the crowd. Indeed more than at any time, today, there is an urgent need to understand the message of Bapu. He believed in work and according to him, life should be one, of ceaseless activity. He never believed in the maxim that "ends justify the means." If only he lived for another auarter of a century he would have established international peace based upon his Philosophy of life. Because once he said, "no nation belongs to itself, every nation belongs to the world. I want my country to be free so that it might die to serve the cause of humanity."

Total No. of Questions : 5]

SEAT NO. :

P1177

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext.-420
F.Y. B.Com.
हिंदी (HINDI)
Hindi Additional
(2013 पॅटर्न)

पाठ्यपुस्तकें : 1) गद्य परिमल - संपादक : डॉ. सुभाष तळेकर
2) पद्य परिमल - संपादक : डॉ. सुभाष तळेकर

समय : 3 घंटे]

[पूर्णांक : 100

सूचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर के अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1) अ) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए : [10]

i) 'हार की जीत' कहानी की कथावस्तु संक्षेप में लिखिए।

ii) लेखक प्रा. मुरलीधर जगताप के मतानुसार सफल उद्यमकर्ता में कौन-कौन से गुण होते हैं?

ब) निम्नलिखित में से किसी एक प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए : [10]

i) 'मेरा जीवन' कविता का भावार्थ लिखिए।

ii) 'गुडाई करते समय' कविता के माध्यम से कवि ने कौनसा संदेश दिया है?

प्रश्न 2) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए : [18]

अ) योग्यता और व्यवसाय का चुनाव करने के लिए कौन-से गुणों की आवश्यकता है?

ब) 'परीक्षा' कहानी का उद्देश्य अपने शब्दों में लिखिए।

P.T.O.

- क) 'अग्निपथ' कहानी की नायिका 'चंदा' के चरित्र की विशेषताएँ लिखिए।
 ड) 'महाशूद्र' में चित्रित आचार्य की दुर्दशा का चित्रण कीजिए।
 इ) 'वैश्विक गाँव' का व्यापारी नदी क्यों खरीदना चाहता है?

प्रश्न 3) निम्नलिखित में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए : [18]

- अ) 'प्रार्थना मत कर' कवि 'बच्चन' ऐसा क्यों कहते हैं?
 ब) 'तीर्थयात्री' कविता का भावार्थ लिखिए।
 क) डॉ. गिरिराज शरण अग्रवाल ने 'ज्यो लक्ष्य है मिलेगा' गजल में कौन-से भाव वर्णित किये हैं?
 ड) 'वृंदावन' कविता में विधवाओं की वास्तविक दशाओं का चित्रण किस प्रकार किया है?
 इ) 'मनुष्यता' कविता में मनुष्यता की पहचान के कौन-से लक्षण बताये हैं?

प्रश्न 4) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [10]

- i) "महाराज! आपने आज मुझे उबार लिया, नहीं तो सारी रात यहीं बैठना पड़ता।"
 ii) "मैं आदमी पहचानने में कभी चूक नहीं करता। पर तुम्हें पहचानने में ही मुझसे पहली चूक हुई है।"
 iii) "हम किसी गाँव के नहीं हैं दादाजी हम तो पूरे विश्व के हैं।"

ब) निम्नलिखित में से किन्हीं दो अवतरणों की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : [10]

- i) "लोग यों ही हैं झिझकते, सोचते,
 जबकि उनको छोड़ना पड़ता है घर।
 पर यूँ घर को छोड़ना अकसर उन्हें,
 बूँद लौ कुछ और ही देता है कर।"

ii) “बारूद के ढेर पर विश्व खड़ा है देखो

कितने उन्नत आयाम छुए है हमने

अपने संहारक आप बने हैं देखो

इस भू मंडल पर शांति सुधा बरसाओ

गौतम एक बार फिर आओ।”

iii) “एक बीज को पौधा बनने के लिए जल नहीं

आँसू और पसीना और रक्त चाहिए

जैसे आटे को रोटी बनने के लिए

पानी और नमक और आग चाहिए।”

क) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए : [5]

i) ‘योग्यता और व्यवसाय का चुनाव’ निबंध के रचयिता का नाम लिखिए।

ii) ‘हार की जीत’ कहानी के प्रमुख दो पात्रों के नाम लिखिए।

iii) ‘औद्योगिक क्षेत्र के भीष्माचार्य’ किसे कहते हैं।

iv) गाँव आया वैश्विक व्यापारी क्या खरीदना चाहता है?

v) ‘एक बूँद’ कहाँ जाकर गिरती है?

vi) मनुष्य के पराजय के स्मारक क्या है?

vii) फूल की पहचान किससे होती है?

viii) ‘मनुष्यता’ कविता के कवि का नाम लिखिए।

प्रश्न 5) अ) निम्नलिखित में से किन्हीं पाँच शब्दों के हिंदी पारिभाषिक शब्द लिखिए। [5]

- i) Audit
- ii) Cash
- iii) Grant
- iv) Pay-Scale
- v) Penalty
- vi) Price Control
- vii) Unit
- viii) Zone

ब) निम्नलिखित में से किसी एक विज्ञापन का आकर्षक नमूना तैयार कीजिए। [5]

- i) बाजार में आयी नयी चाय का आकर्षक विज्ञापन।
- ii) केशवर्धक, लंबे घने बालों के लिए गुणवर्धक तेल का विज्ञापन।

क) निम्नलिखित परिच्छेद का एक-तिहाई सारांश लिखिए। [4]

राष्ट्र के भविष्य का निर्माण ज्ञान के तीर्थ में होता है। जो कल देश के शासक बनेंगे, सैनिक बनेंगे, उनके समूचे व्यक्तित्व का निर्माण नेता नहीं अध्यापक करता है। राउरकेला या भिलाई में जो भी लोहा बनता हो पर राष्ट्र के चरित्र का असली लोहा तो विश्वविद्यालयों में बनता है। फिर इतनी महत्वपूर्ण संस्थाशक्ति से इतना दर्दनाक खेल राजनीति ने खेला क्यों?

ड) निम्नलिखित में से किसी एक व्यावसायिक पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए। [5]

- i) विशाल / वैष्णवी शिंदे कसबा पेठ, बारामती से सचिव, शिवाजी महाविद्यालय, सातारा के नाम प्राध्यापक पद के नोकरी के लिए आवेदन पत्र लिखता / लिखती है।
- ii) वैष्णव प्रकाशन, नागपूर से, सरस्वती पुस्तकालय, ए.बी.पी.चौक, पुणे को पुस्तकों की ऑर्डर भेजता है। प्रारूप तैयार कीजिए।

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1178

[Total No. of Pages : 2

[4963] Ext. - 421

F.Y. B.Com.

GUJARATI

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

પ્ર.૧) નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો : [20]

- (૧) નિરુદ્ધરતા નિવારણ
- (૨) નારી નું નારાયણી
- (૩) પ્રાર્થના - આત્માની ખરિક
- (૪) આપણા ધાર્મિક લઘુવાચો.

પ્ર.૨) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]

- (૧) દિરેક્ટ ની વાર્તાઓમાં જીવામળાનું સમાજદર્શન
- (૨) દિરેક્ટ ની વાર્તાઓમાં વ્યક્ત થતી ગુણની વાસ્તવિકતા

પ્ર.૩) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો સવિસ્તર ઉત્તર લખો : [20]

- (૧) સુદેશન ની કવિતાઓમાં સૌંદર્યવર્ણન
- (૨) સુદેશન ની કવિતાઓમાં આધ્યાત્મિકતા

પ્ર.૪) (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]

- (૧) ગુણી નું કુલ
- (૨) પોતાનો દાખલો શીષ્ટ ની યાચીલા

(બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) [10]

- (૧) 'બાંધે ગઠરીયા' માં કવિની શીખ
- (૨) 'કુંડોરી જ' માં કવિ યાચના

P.T.O.

પ્ર.૫) (અ) પૂર્વાપર સંબંધ લખો : (એક પદ - એક ગદ્ય)

[10]

(૧) કયમ અર પાઠુ બધુ ઘોડતી?

(૨) તારે યાળ મારું બધું જીવ્યું લરું.

(૩) ફૂલથી યા તો ફૂલરાગું સુખ અને દુઃખ બંન્ની મળી જ

(૪) તમે માગી માગીને આપું માર્યું.

(બ) પ્રવાસ માં ક્યા બાબત પરવાનગી માંગતા
પત્ર બાપુજીને લખી.

[10]

(બ) સિલેજ માં યામિયેલો રસાબંધન પર્યં નો અદવાલ
તૈયાર કરો.

ૐૐૐ

[4963] Ext. - 423
F.Y. B.Com.
URDU (General) (Paper - I) (New)
(2013 Pattern)

(A) یا تنگ دریا
(B) مہا مین جھسی حسین

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt All Questions.
- 2) Figures to the left side indicate full marks.

نوٹ: تمام سوالات لازمی ہیں۔
سوال ۱) ڈاکٹر علامہ اقبال کی حیات اور فن شناسی کا جائزہ لیجئے۔ [15]

علامہ اقبال ہمیشہ نظم گو اظہار خیال کیجئے۔
سوال ۲) اردو میں مزاح نگاری کا آغاز دار تقادیر روشنی ڈالئے۔ [14]

سوال ۳) مجتبیٰ حسین کی اسلوب نگارش کا جائزہ لیجئے۔ [15]

یا
مجتبیٰ حسین کی شخصیت اور ان کے فن پر تبصرہ کیجئے۔

سوال ۴) درج ذیل میں سے کسی ایک مہین کا خلاصہ لکھیے۔ [10]
الف) ۱) حب بابۃ روم میں ہیں ۵) قصہ داروہ کے درد کا ۲) ڈر کر کا کتا

ب) اپنے کالج کے پرنسپل سے معافی کر لائے در خواست لکھیے۔ [10]

سوال ۵) ذیل کے اشعار میں سے متن کے حوالے آئے اشعار کی تشریح کیجئے۔ [16]

(۱) راز سہتی کو تو سمجھتی ہے۔ اور آنکھوں سے دیکھتا ہوں میں

(۲) اسے اب رود گنگا اودہ دن یاد ہے بچھو۔ اترا تیرے کنارے میں کارواں ہمارا

(۳) ہاں دیکھا دے اسے تھوڑے روز پہ شام تو۔ دوڑ بچھے کی طرف ۴ گردش ایام تو

- (۲) نریب محفل شریک مشورتن محفل نہیں - یہ فریضت ہزم سہتی ہیں مجھے حاصل ہے
- (۵) کسی داری میں جو منظور ہو کر ناچھو کو - سہترہ کو ہے محفل کا بچھونا مجھ کو
- (۶) میں لوگ وہی جہاں میں اچھے - آرتے میں جو کلام دوسروں کے
- < آزاد محب کو کرے او قید کرنے والا - میں بے زباں ہوں قیدی کو چھوڑ کر دعا کے
- ۷ کیں زباں کھوی بہاں لذت گفتار نے - چھوٹک ڈالا جین کو آتش پیکار نے
- ۹ برف نے باندھی ہے دستا فضیلت تیرے سر - خندہ زن ہے جو کلاہ پہ عالم تاب ہے
- ۱۰ ملتی ہے چوٹی پہ آتا ہے باد حسن دم - ہشتم کے آنسوؤں پہ کلیوں کا سگرانہ
- ب۔ کسی ایک نظم پر اپنے تاثرات بیان کیجئے

(۱۵)

(۱) عقل و دل
(۲) بلال
(۳) گل رنگیسی

- ج کسی ایک عنوان پر مضمون لکھیے
- (۱) انٹرنیٹ کی اہمیت (۲) نوجوانوں پر فلموں کا اثر (۳) تعلیم نسواں

(۱۵)

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1180

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext. - 424

F.Y. B.Com.

PERSIAN (General Paper - I)

Adbiyat - e- Farsi

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right side indicate full marks.

Q1) Explain with examples (Any Eight) :

[16]

2 - مبالغه
4 - تجنیس ناقص
6 - تضاد
8 - استعاره
10 - تلمیح

1 - حسن تعلیل
3 - لف و نشر
5 - تجنیس تام
7 - تشبیه
9 - تجنیس زائد

Q2) Explain the following (Any Three) :

[15]

(1) غزل
(2) شنوی
(3) مرثیه
(4) قصیده
(5) داستان

Q3) a) Reproduce the stories in your own words (Any two) :

[14]

(1) حکایت دروت و جوامرزدی
(2) حکایت حکم خدا
(3) حکایت صله رحمی

b) Explain about life and literary works of the following (Any two) : [12]

1 - امیرج مرزا
2 - پروین اعتصامی
3 - امیر خسرو
4 - حافظ شیرازی

P.T.O.

Q4) Explain in Persian or translate and explain in English, Urdu or Marathi.
(Any Ten) : [20]

- (1) یارب این آسپای دو لابی
چند بر خون عاشقان گردد
- (2) بیدار شود لا که جہاں جائے خواب نیست
ایمن درین فرایہ نشستن خواب نیست
- (3) آئینہ سلندر جام جم است بنگر
تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
- (4) اسپ تازی شدہ مجروح بتر بر پا لاس
طوقاً زرین پیچہ در گردن خرمی بینم
- (5) خوش بود نارغ ز بند کفر و ایمان زیستن
حیف کافر مردن و آو خ صلیماں زیستن
- (6) گر بکوه اندر یلنگے بودے
سخت تک و ستر چنگے بودے
- (7) بندہ میر خراباتم کہ لطف دائم است
ورنہ نطف شیخ و زاہد گاہ ہست و گاہ نیست
- (8) مہ ز شرم جمال تو ہر ماہ
در حجاب عدم نہاں گردد
- (9) بیچ رحمی نہ برادر یہ برادر دارد
بیچ شفقت نہ یدر را یہ پسر می بینم
- (10) چنان بستنی اپ طاق نیلوفری
کہ اندیشہ را نیست زو برتری
- (11) بیا کہ قاعدہ آسماں بگردانیم
فقنا ز گردش رطل گراں بگردانیم
- (12) بیا کہ قرائل سخت سست بنیاد است
بیا ر بادہ کہ بنیاد عمر برباد است

Q5) a) Translate the text passages in English, Urdu or Marathi (Any Three): [15]

(1) حکیمے در آن کشتی بود ملک را گفت اگر فرمان دہی من او را بطریق خاص
 لے گفت نجات لطف و کرم باشد - بفرمود تا غلام را بدریا انداختند -
 چند نوبت غوطہ خورد از آن پس موشی گرفتند و پیش کشتی آوردند -
 و بدو دست در سکان کشتی آویختند - چون برآمد یگوشہ نشست و قرار
 یافت - ملک را عجیب آمد - پرسید کہ حکمت چہ بود - گفت از اول محنت غرق
 شدن تدبیر بود و قدر سلامت کشتی ندانستہ و ہمچنین قدر نجات کسی داند
 کہ بہ مصیبت گرفتار آید -

(2) روز سوم باز نیک نزد بہرام رفت و گفت - امروز تیر مہمان من باش
 بہرام پذیرفت و در خانہ ماند - نیک بہ بازار رفت و شکر را خرید
 مردی کرویگان گذاشت و گوشت و نانی خرید و شادمان برگشت و در فرام
 آوردن غذا از بہرام باری خواست - بہرام گوشت را ستاند و آتش نہاد ، باز
 غذا خوردند و بہ یاد شہنشاہ جام مے برگرفتند -

(3) یوسف چون زینجا را شناخت ، حاجت زینجا را خواست و گفت این
 چہ حال است ؟ زینجا یس از آنکہ او را سوگند داد کہ حاجتش
 را بر آورد گفت اول جمال و جوانی می خواہم و چہمی کہ دیدار تو
 می بیند - یوسف لب بہ دعا کشود و جمال ہر دہ اش را زندہ کرد
 و بہ کافور کسوانش رنگ مشک تا نار داد بر نرگس چشمانش
 نور بخشید خمیگی از قامت چون سروش رفت و جوانی چہار دہ
 سالہ شد و زیبائش بیش از پیش گشت - چون یوسف جمالش
 را دید گفت - مرا در دیگرت چہست ؟

(4) مردی ہم روزہ از کوه سنگ نیکند - کاری دشوار داشت - رنج
 فراوان میدید و مزد تا چہیز میگرفت - از آن شغل جان نقرسا ہرستند
 یک روز آہی کشید و گفت ، پروردگارا ، چہ می شد - اگر مرا نیز
 تو انگری ساختی تا میتوانستم در تحت روان زیبا ، زیر پردہ های
 حریر سرخ بنشینم - فرشتہ ای از آسمان فرود آمد و گفت
 آرزوی تو مستجاب شد ، سنگ را اش تو انگر گشت و در تحت روان زیبا
 زیر پردہ های حریر سرخ نشست -

b) Translate the unseen English passages in Urdu, Persian or Marathi.[8]

Wise-men have said, "Knowledge" which people acquire in childhood and early age is like an inscription upon stone which lasts for long years and knowledge aquired in middle age and advanced age is similar to a mark upon clay which is lost with little trouble.

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P1181

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext. - 425

F.Y. B.Com.

FRENCH

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*
- 3) *All questions have to be answered in French unless indicated otherwise.*

Q1 Complétez le dialogue suivant (UN AU CHOIX): [15]

- A. Mme Haba va dans une agence de publicité pour faire la publicité de son agence de voyages. Elle discute avec le webmestre.
- Mme Haba : Bonjour. Nous devons faire la de la publicité pour nos voyages. _____ ?
- Le webmestre : Un e-mail commercial?
- Mme Haba: C'est une bonne idée. _____ .
- Le webmestre: Je vois une page avec des photos des destinations en promotion .
- Mme Haba: _____ ?
- Le webmestre: Oui, le nom du pays et le prix du voyage.
- Mme Haba: C'est super. _____ ?
- Le webmestre: Oui, on peut mettre des rubriques spécifiques, comme "l'hôtel", "vol"...
- Mme Haba: Parfait! _____ ?
- Le webmestre: En haut de la page.

OU

- B. M. et Mme Rousseau vont au restaurant, "Mitzi". Ils ont une réservation. Ils commandent le Menu Trio avec le chèvre chaud comme entrée, steak tartare avec des frites comme plat principal et une tarte aux pommes comme dessert. Elles prennent le vin rouge et une bouteille d'eau.

Mme Rousseau: Bonjour monsieur, nous avons une table réservée au nom de Rousseau.

Le serveur : Oui, monsieur, madame c'est par là.

(...)

Le serveur: Vous avez choisi?

Mme Rousseau: Nous prendrons _____

Le serveur: Et comme plat principal?

M. Rousseau: _____

Le serveur: Et comme garniture?

Mme Rousseau: _____

Le serveur: Et pour le dessert?

P.T.O.

M. Rousseau: _____
 Le serveur: Et pour boire?
 M. Rousseau: _____
 Le serveur: C'est noté.

- Q.2. Grammaire et vocabulaire
- A. Mettez au pluriel [6]
 1. Le voyageur fait la réservation.
 2. La directrice remercie l'employé.
 3. J'aime bien le plateau-repas.
- B. Donnez le féminin du mot souligné: [2]
 Le boulanger vend du pain.
- C. Donnez le contraire du mot souligné: [2]
 1. Ils partent demain.
 2. Elles achètent le savon de Marseille.
- D. Complétez avec de, du, de la, de l', des: [2]
 1. Les clients vont voir le prix _____ voyage.
 2. L'ingénieur consulte les dossiers _____ clients.
- E. Complétez avec à, au, à la, à l', aux: [2]
 1. Nous sommes _____ hôtel.
 2. Paul parle _____ délégués.
- F. Complétez avec des adjectifs démonstratifs: [3]
 1. _____ entreprise se situe à Toulouse.
 2. _____ appartement est au troisième étage.
 3. La maison donne sur _____ rue.
- G. Complétez avec des adjectifs possessifs: [3]
 1. Sophie téléphone à _____ mère.
 2. Mme Beauchais a deux filles. _____ filles sont ingénieurs.
 3. Le directeur donne des instructions à _____ secrétaire.
- H. Choisissez la forme correcte du verbe: [3]
 1. Les clients demandent/demandes l'addition.
 2. Tu vient/viens de l'Australie.
 3. Il faites/ fait la cuisine.
- I. Mettez les verbes entre parenthèses au temps donné: [3]
 1. Les clients (partir – passé composé) le 16 décembre.
 2. Le directeur général (diriger – présent) l'ensemble des activités de l'entreprise.
 3. Le réceptionniste (faire – futur proche) les réservations.
- J. Trouvez l'objet direct: [3]
 1. L'hôtesse sert les repas.
 2. Le directeur finit son travail.
 3. Vous apportez la carte, s'il vous plait?

K. Complétez le texte suivant avec les mots donnés ci-dessous: [2]

(mon, contacts, dans, mais)

J'ai des _____ avec des gens très différents _____ la journée alors je porte un costume et une chemise _____ j'ai toujours une cravate dans _____ bureau.

L. Dites vrai ou faux: [3]

1. Le personnel peut prendre ses repas dans les bureaux.
2. Un certificat médical est obligatoire en cas de maladie ou d'accident.
3. Les grandes entreprises ont de 100 à 240 employés.

M. Écrivez en mots: [3]

- 1.) 111
- 2.) 98.
- 3.) 21

N. Quelle heure est-il?: [3]

1. 21h45
2. 13h30
3. 5h15

Q.3. A. Répondez aux questions suivantes (3 au choix): [6]

1. Nommez deux types de restaurants en France.
2. Quel est votre plat favori?
3. Nommez une entreprise de votre pays.
4. Nommez une entreprise française.

B. Reliez les deux colonnes [4]

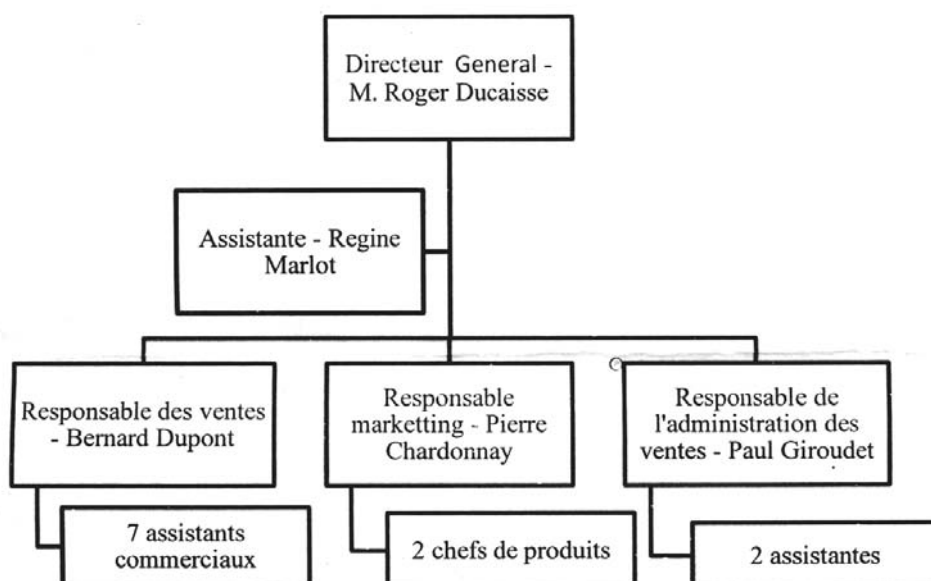
A.	B.
a. Un parfumeur	1. existe depuis 50 ans
b. Une compagnie	2. vend des fleurs
c. Le savon de Marseille	3. une parfumeuse
d. Un fleuriste	4. Aérienne

Q.4. Écrivez en forme de paragraphe: [10]

- A. Décrivez le processus de fabrication des boîtes de conserves de petits pois. Utilisez les mots suivants: laver, remplir, fermer, stériliser, refroidir, envoyer, des cartons, des distributeurs.
Pour cela utilisez les mots connecteurs – d'abord, puis, après, avec, dans...

OU

B. Voici l'organigramme de l'entreprise GDF.

Q.5. A. Traduisez en anglais: [10]
En France, la cuisine est un art et les Français aiment manger d'excellents plats bien présentés, accompagnés de bons vins et servis sur une jolie table.
Les Français aiment aller au restaurant avec leurs proches, leurs amis ou leurs collègues pour passer un bon moment pour fêter un événement.
Les cafés : ils sont ouverts toute la journée et offrent un grand choix de boissons chaudes et fraîches et des plats simples comme des croque-monsieur, des sandwich, des salades.

B. Traduisez en français (5 au choix): [10]
1. It is prohibited to smoke in the enterprise.
2. She is very organized.
3. We have a range of 400 products.
4. They offered to do an exchange.
5. You have 5 weeks of paid leave.
6. First, I choose a salad.

Q.6 Compréhension de texte:
Pour mesurer la taille d'une entreprise, on utilise souvent deux critères : le chiffre d'affaires (le montant total des ventes) et le nombre d'employés (l'effectif) :
Les TPE : les très petites entreprises (entreprises individuelles, artisans, commerçants, entreprises familiales) ont moins de 20 employés.
Les PME : petites et moyennes entreprises
- Les petites entreprises ont moins de 50 employés.
- Les entreprises moyennes ont de 50 à 249 employés.
Les grandes entreprises ont plus de 250 employés.
En France, La plupart des entreprises sont des petites entreprises.

- A. Dites vrai ou faux:
1. Les petites entreprises ont plus de 50 employés.
 2. Les TPE sont des artisans.
 3. En France, il y a beaucoup de petites entreprises.
- B. Trouvez le contraire de 'rarement' dans le texte.
- C. Trouvez dans le texte le féminin de 'moyen'.

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1182

[Total No. of Pages : 4

[4963] Ext. - 426
F.Y. B.Com.
GERMAN (Basic)
(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:-

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Use of dictionary is not allowed.*

Frage I. Übersetzen Sie!

[15]

(A) Übersetzen Sie ins Englische!

(10)

Heinz Kohler ist 38 Jahre alt und verheiratet. Er hat zwei Kinder und lebt in Köln. Morgens um 5 Uhr 30 steht er auf. Um 7 Uhr fährt er zur Arbeit. Er fährt mit dem Bus. Die Fahrt dauert 40 Minuten. Er arbeitet 8 Stunden pro Tag. Seine Frau, 33, ist Verkäuferin. Sie arbeitet nur halbtags. Dann kauft sie ein und macht den Haushalt. Die Kinder sind noch jung und gehen noch in die Schule. Zweimal im Jahr geht die Familie campen. Sie nehmen Schlafsäcke und Luftmatratzen mit. Luftmatratzen sind bequem. Sie wohnen in einem Zelt. Der Sohn kann gut reiten und die Tochter kann gut schwimmen und tauchen.

(B) Übersetzen Sie ins Deutsche! (Nur 5)

(05)

1. When do you wake up, Lena?
2. What would you like to eat, Tobias und Tanja?
3. Anna visited her friend today morning.
4. I don't need money. I only need my freedom.
5. The flowers are in the vase.
6. Herbert must study for the exams.

Frage II.

[20]

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (Nur 5)

(10)

1. Beschreiben Sie Ihre Stadt!
2. Was sind Ihre Hobbys?
3. Was haben Sie letzten Sommer gemacht?
4. Ihre Mutter kocht gern. Was alles können Sie ihr zum Geburtstag schenken?
5. Was alles gibt es in Ihrer Küche?

P.T.O.

6. Warum lernen Sie Deutsch?
7. Wie feiert man Weihnachten in Deutschland?

(B) Schreiben Sie! (05)

Sie haben am nächsten Sonntag Geburtstag. Sie möchten Ihren Freund Rafael zur Geburtstagsparty einladen. Schreiben Sie eine E-Mail an Rafael!

(C) Schreiben Sie einen Dialog! (05)

1. Sie kommen heute Abend spät nach Hause. Ihr Mann soll für das Abendessen kochen. rufen Sie ihn an!

ODER

2. Vera möchte mit Ihnen surfen gehen. Heute haben Sie keine Zeit. Rufen Sie Vera an!

Frage III. Grammatik [35]

(A) Ergänzen Sie die richtigen Personalpronomen! (05)

1. Wann fahren _____ nach Bremen, Herr Steiner?
2. Das Kind hat ein Eis bekommen. _____ schmeckt das Eis nicht.
3. Ein Buch liegt auf dem Stuhl. _____ ist von Chetan Bhagat.
4. Ich lade _____ zum Geburtstagsparty ein, Nena und Nora.
5. Ich habe eine Tasche gekauft. Ich schenke _____ meiner Freundin.

(B) Ergänzen Sie die richtigen Possessivpronomen! (05)

1. Ist das _____ Brille, Sofia?
2. Wir warten schon lange. _____ Freunde kommen nicht.
3. Wie alt ist _____ Sohn, Herr Uerlings?
4. Jens kann _____ Kontaktlinsen nicht finden. Ohne sie kann er nicht sehen.
5. Julia, hast du _____ Rucksack gesehen. Ich finde ihn nicht.

(C) Ergänzen Sie die richtigen bestimmten/unbestimmten Artikel! (05)

1. Ich habe _____ Zigarette.
2. Für unser Schlafzimmer brauchen wir _____ Bett und _____ Matratze.
3. Der Chef gratuliert _____ Sekretärin.
4. Schau mal, da ist _____ Regal. Wie findest du ihn?

(D) Schreiben Sie das richtige Modalverb! (05)

1. Veronika _____ sehr gut zeichnen.
2. In dem Brief gibt es viele Fehler. Er _____ sie korrigieren.

3. Die Kinder _____ ein Eis essen.
4. Der Student _____ Chinesisch lernen.
5. In der Schule _____ die Kinder nicht schlafen.

(E) Formulieren Sie die Sätze ins Imperativ um! (05)

1. Können Sie bitte die Tür abschließen?
2. Könnt ihr bitte die Übung machen?
3. Könnt ihr bitte ein Taxi rufen?
4. Rufst du mich bitte am Sonntag an?
5. Kannst du bitte aufstehen?

(F) Bilden Sie das Perfekt! (05)

1. Jeden Morgen hört Samuel ein Lied.
2. Der Unterricht beginnt um 10 Uhr.
3. Lena schreibt ihrem Vater einen Brief
4. Er spricht lange mit seiner Freundin.
5. Ich koche das Mittagessen um 12 Uhr.

(G) Bilden Sie Fragen! (05)

1. Das Mädchen kommt aus der Schweiz.
2. Morgen fahre ich nach Köln.
3. Ich habe René und seine Freunde eingeladen.
4. Jeden Tag lerne ich 2 Stunden Deutsch.
5. Ich hänge das Bild neben den Schrank.

Frage IV. Wortschatz [20]

(A) Was passt nicht? (05)

1. *kochen*: Kartoffeln – Spaghetti – Gitarre – Nudeln
2. *lesen*: ein Buch – eine Zeitung – einen Brief – das Telefon
3. *besuchen*: eine Veranstaltung – ein Konzert – ein Theater – einen Fahrplan
4. *anmachen*: die Waschmaschine – das Radio – das Ventilator – die Schuhe
5. *schicken*: eine Ansichtskarte – eine Bewerbung – Blumen – Geburtstag

(B) Schreiben Sie das richtige Wort! (05)

1. Wien, Berlin, Köln sind _____.
2. Tisch, Sessel, Stuhl und Sofa sind _____.
3. Ralf kommt aus Italien. Er ist _____.
4. Ich habe _____. Ich möchte etwas trinken.

5. Heute ist Samstag. Gestern war _____.

(C) Schreiben Sie mindestens 4 Wörter pro Thema! (05)

1. Weihnachten 2. Essen 3. Wohnen 4. Person 5. Freizeit

Frage V. Lesen Sie den Text und beantworten Sie die folgenden Fragen! [10]

Liebe Giesela,

seit drei Tagen sind wir hier in Tirol auf dem Campingplatz. Unsere Zeltnachbarn kommen aus Holland. Das ist ein nettes Paar. Der Mann kann sehr gut Gitarre spielen und singen. Gestern hat es hier viel geregnet. Deshalb haben wir unsere Autos genommen und zusammen einen Ausflug (*Picknick*) nach Innsbruck gemacht. Innsbruck ist sehr schön. Es gibt hier viel Museen und Gärten. Die Kinder haben hier inzwischen Indianer gespielt. Wir haben eine Stadtrundfahrt gemacht, dann haben uns die Holländer zum Kaffee eingeladen. Das Café war sehr teuer aber der Kaffee war lecker. Innsbruck hat uns gefallen. Bei der Rückfahrt hatten wir Glück. Es hat einen Unfall gegeben, aber wir haben rechtzeitig einen Umweg gefunden. Wir mussten nicht lange warten. Der Regen hat aufgehört. Aber alles ist nass. Wir wissen nicht, was wir morgen machen wollen. Hoffentlich scheint bald wieder die Sonne! Dann können wir schwimmen gehen.

Viele Grüße

Deine Birgitt

(A) Beantworten Sie die folgenden Fragen! (03)

1. Was macht die Familie in Tirol?
2. Wie ist das Wetter?
3. Was haben sie in Innsbruck gemacht?

(B) Richtig oder Falsch? (04)

1. Auf dem Weg hat es einen Unfall gegeben.
2. Sie haben Innsbruck nicht schön gefunden.
3. Der Holländer kann gut singen.
4. Es regnet immer noch.

(C) Suchen Sie drei Adjektive aus dem Text! (03)

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P1183

[Total No. of Pages : 3

[4963] Ext. - 427

F.Y. B.Com.

SANSKRIT

अमरभारती (Amarbhārati)

(2013 Pattern)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 100

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q1) Translate into English or Marathi any two from Section 'A' and any two from Section 'B'. [20]

पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे व 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे इंग्रजीत किंवा मराठीत भाषांतर करा.

Section - 'A' (विभाग - 'अ')

- i) न च मया कदाचित् मधुररक्तं समासादितम् । तद्यदि त्वं प्रसादं करोषि तदस्य नृपतेविविध-
व्यञ्जनान्न पानचोष्यलेह्यस्वाद्वाहारवशात् शरीरे यत् मिष्टं रक्तं सञ्जातं तदास्वादनेन सौख्यं संपादयानि
जिह्वायाः उक्तं च
रङ्गस्य नृपतेर्वापि जिह्वालौल्यं समं स्मृतम् ।
तन्मात्रं च स्मृतं सारं यदर्थं यतते जनः ॥
- ii) तस्य वचनं श्रुत्वा विक्रमादित्यः भाण्डारिकमाहूय अभणत् 'भो भाण्डारिक ! अमुं स्तुतिपाठकं
भाण्डारगृहे नीत्वा महाधीणि रत्नानि दर्शय । ततोऽयं यावन्ति रत्नानि, अन्यान्यपि वस्तूनि
गृहीतुमिच्छति, तावन्ति गृह्णातु । तदनन्तरं भाण्डारिकस्तं भाण्डारे नीत्वा दिव्यानि अनेकानि
वस्तूनि अदर्शयत् । स्तुतिपाठकोऽपि स्वेप्सितवस्तूनि रत्नानि च गृहीत्वा परिपूर्णमनोरथः
राजसमीपमागत्य भणति ।
- iii) श्रीगणपत्युत्सवस्य परम्परा प्राचीना । प्रथमं स उत्सवो गृहनिष्ठः कुटुम्बनिष्ठो वा लोकमान्यैः
केवल समाजनिष्ठः कृतः । राज्ञां तथा च सामन्तानां प्रासादेषु विभवविशेषेणायमुत्सवः पुरा
सम्पादित आसीत् । साम्प्रतमिव प्राचीनकालेऽपि गृहे गृहे यथाशक्ति, यथाविभवं गणपति पूजनम्
आसीत् । अस्थैव गृहनिष्ठोत्सवस्येदं सामाजिक रूपान्तरं लोकमान्यैः कृतम् ।

P.T.O.

Section - 'B' (विभाग - 'ब')

- i) तमब्रवीद् वासुदेवो रथस्थो
राधेय दिष्ट्या स्मरसीह धर्मम् ।
प्रायेण नीचा व्यसनेसु मग्ना
निन्दन्ति दैवं कुकृतं न तु स्वम् ।
- ii) कृत्वा च शैलपृष्ठे तु तौ वासं रघुनन्दनौ ।
पम्पायाः पश्चिमं तीरं राघवावुपतस्थतुः ।
तौ पुष्करिण्याः पम्पायास्तीरमासाद्य पश्चिमाम् ।
अपश्यतां ततस्तत्र शबर्याः रम्यमाश्रमम् ॥
- iii) रथस्यैकं चक्रं भुजगयमिताः सप्त तुरगा
निरालम्बो मार्गश्चरणविकलः सारथिरपि ।
रविर्यात्येवान्तं प्रतिदिनमापरस्य नभसः
क्रियासिद्धिः सत्त्वे भवति महतां नोपकरणे ॥

Q2) Explain with reference to context any two from Section 'A' and any two from Section 'B'. [20]

पुढीलपैकी 'अ' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे आणि 'ब' विभागातील कोणत्याही दोहोंचे ससंदर्भ स्पष्टीकरण करा.

Section - 'A' (विभाग - 'अ')

- i) महोपकारं वाध्यक्षं प्रग्रहेणाभिपूजयेत् ।
ii) पुत्रमेवं गुणोपेतं चक्रवर्तिनमाप्नुहि ।
iii) श्वेताभिस्तव कीर्तिभिर्धवलिता सप्तार्गवा मेदिनी ।

Section - 'B' (विभाग - 'ब')

- i) वस्त्रं चतुर्गुणं प्रोक्तं रसश्चाष्टगुणस्तथा ।
ii) रे भिक्षो ! तव कामिनी न हि नहि प्राणप्रिया यष्टिका ।
iii) प्रबोधयति पद्मानि तमांसि च हन्ति कः ।

Q3) Write the summary of the lesson 'मूलकर्तव्यानि'. [20]

'मूलकर्तव्यानि' या पाठाचा सारांश लिहा.

OR / किंवा

Write the 'मन्दविसर्पिणी कथा' in your own words.

'मन्दविसर्पिणी कथा' तुमच्या शब्दात लिहा.

Q4) Critically appreciate the lesson 'शबर्याः रामदर्शनम्'. [20]

'शबर्याः रामदर्शनम्' या पाठाचे चिकित्सक रसग्रहण करा.

OR / किंवा

Write the summary of the lesson 'ऋणादानम्'.

'ऋणादानम्' या पाठाचा सारांश लिहा.

Q5) Write critical notes (any two) : [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक परिच्छेद लिहा.

i) गणेशोत्सवः

ii) प्रहेलिका

iii) सिंहासनद्वान्त्रिंशिका

ॐॐॐ

[4963] Ext. - 428

F.Y. B.Com.

ARABIC (Gen. - I)

(2013 Pattern)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Q1) Translate into English / Urdu / Marathi any two of the following Passages : [20]

(الف) كَانَ مُحَمَّدٌ نَائِمًا فِي فِرَاسَتِهِ
وَالسَّاعَةُ عَشِيرٌ - وَاللَّيْلُ كُلُّهُ ظِلَامٌ وَ
بَرْدٌ وَالدُّنْيَا سَائِلَةٌ لَيْسَ فِيهَا إِصْوَاتُ
الشُّطِيِّ فِي السَّارِعِ ثُمَّ سَمِعَ مُحَمَّدٌ صُرَاخًا
فِي الْخَارِجِ فَقَامَ مِنْ فِرَاسَتِهِ وَفَتَحَ الشُّبَّكَ
وَاطَّلَ مِنْهُ فَرَأَى حَرِيقًا فِي بَيْتِ جَارِهِ
وَمُؤَيَّبِيتٍ صَاحِبِهِ اِبْرَاهِيمَ الَّذِي
يَلْعَبُ مَعَهُ كُلَّ يَوْمٍ - فَنَزَلَ يَجْرِي
لِيَنْظُرَهُ فَمَا وَجَدَهُ - فَدَخَلَ الْبَيْتَ فِي
وَسَطِ النَّارِ وَوَصَلَ إِلَى غُرْفَةِ اِبْرَاهِيمَ
وَنَادَاهُ - فَقَامَ اِبْرَاهِيمُ مَرَعُوبًا -
فَأَخَذَ مُحَمَّدٌ بِيَدِهِ وَتَرَكَ بِهِ -

(ب) مَنْزِلٌ عَلَيَّ يُقَيِّطُ بِهِ حَذَقِيَّةً
مُهْمَلَةٌ فِيهَا شَجَرَةٌ وَرَدٍ نَاشِفَةٌ
فَأَخَذَ عَلَيَّ لِسِيْقِيهَا لَلَّ لِيَوْمٍ حَتَّى أَحْضَرَ
فَفَرِحَ عَلَيَّ كَثِيرًا بِحَيَاتِنَا وَوَضَعَهَا
فِي الشَّمْسِ وَلَبَدَّ اللَّكَّ طَلَعَتْ فِيهَا
وَرْدَةٌ حَمْرَاءُ وَرَقُّهَا الْبِرَّاقُ أَحْضَرَ
وَلَعْدَ يَوْمٍ لَتَقْتَحِتُ الْوَرْدَةُ - وَطَلَعَ
جَنِبَاهَا وَرَدُّ غَيْرُهَا صَغِيرٌ فَأَخَذَهَا عَلَيَّ
لِيُنْظَرَهَا أَبُوهُ فَأَعْجَبْتَهُ -

(ج) اشْتَرَيْتُ لِي أَنِّي سَاعَةٌ مِّنَ يَوْمِيْنَ فَأَخَذْتُهَا
فِي يَدِي - وَوَضَعْتُهَا عَلَيَّ أَذُنِي وَسَمِعْتُ صِينَهَا
وَمَعِيَ خَدَقٌ "طِقْ طِقْ" شَمْعٌ وَوَضَعْتُهَا فِي جَيْبِ خَوْضٍ
عَلَيْهَا - وَقَدْ فَتَحْتُمَا أَيُّ أُمَامِي مِّنْ كُلِّ جِهَةٍ
لَا أَرَاهَا - وَمَا لَنْتُ رَأَيْتُ دَاخِلَهَا مِّنْ قَبْلِ وَ
مَعِيَ مَوْضُوعَةٌ فِي طَرَفٍ مِّنَ الْفِضَّةِ ابْيَضَى
وَعَلَى وَجْهِهَا غَطَاءٌ مِّنَ الرَّجَاجِ - لِيُظْمَرَ تَحْتَهُ
الْمِيْنَاءُ - مَقْسَمًا إِلَى اثْنَتَيْ عَشْرَةَ سَاعَةً وَ
سِتِّينَ دَقِيقَةً -

Q2) Translate and explain any four verses of the following :

[20]

- (١) إِنَّ الْفِرَاقَ شَرُّ النَّاحِيَةِ
فِيهِ تَنَامٌ دَائِمًا —
- (٢) نَمُّ يَاحِيِي سَالِمًا
نَمُّ آمِنَانِمُ آمِنًا —
- (٣) رَاحَ السَّمَاءُ وَاحْتَجَبَ
مَعَهُ الْعُنْدَاءُ وَالتَّعَبُ —
- (٤) وَاللَّيْلُ بِاللَّيْلِ اقْتَرَبَ
نَمُّ آمِنَانِمُ آمِنًا —
- (٥) يَا تَتُّ عَصَا فِيرُ الْغُرْدِ
فِي حِفْظِ مَوْلَانَا الصَّمْدِ —
- (٦) مَنْ لَيْسَ يَفْعَلُ عَنِّي أَحَدًا
نَمُّ فِي حِمَاهُ آمِنًا —

Q3) a) Translate into English any four verses of the following :

[15]

- (١) أَلْبَيْتِ الصَّغِيرَةِ لِأَعْبَتِهِ —

(٢) تِلْكَ الْمَافِلَةُ ذَاهِبَةٌ إِلَى الْجَامِعَةِ -

(٣) هَذِهِ الْمَدْرَسَةُ جَيِّدَةٌ -

(٤) الْبَيْتُ جَالِسَةٌ عَلَى الْكُرْسِيِّ -

(٥) فِي النَّوْجَةِ تَقَاعَةٌ -

(٦) عَلَى الطَّاوِلَةِ جَرِيدَةٌ -

b) Translate into Arabic any four verses of the following : [15]

- i) On the window there is a curtain.
- ii) His office is far from his home.
- iii) She is busy in her office.
- iv) Is your school closed?
- v) The colour of his car is beautiful.
- vi) The garden of the University is big.

Q4) Explain with the examples any two of the following : [15]

(١) حُرُوفٌ عَلِيَّتَا (٢) حُرُوفُ الْحَبَابِ

(٣) الصَّهَابُ (٤) الْمَبْنَى وَالْمَنْبَرُ

Q5) a) Summarise any One of the following :

[5]

① الْحَرِيقُ
(٢) الْمَطَرُ
(٣) الشَّاعِبَةُ

b) Write in Arabic term any One of the following :

[5]

(١) الشُّمُورُ الْإِسْلَامِيَّةُ -
(٢) عَشْرَةُ الْفَاظِ لِلْبَيْتِ -

c) Write a letter in Arabic to the company / Bank - Manager :

[5]

الْبَنْكُ الرَّسَالَةُ فِي الْعَرَبِيَّةِ إِلَى
مُدِيرِ الشَّرِكَةِ أَوْ مُدِيرِ الْبَنْكِ -

☘☘☘